КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, віашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

ШУАТТА, 20 июль, 1968 шу. № 87 (4567). Мах 2 кап.

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхьарча Совета Министрий Советэ орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕКЗ

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Пленумах бола ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

1968 шера 17 июле хилар КПСС Центральни Комитета Пленум.

Пленумо ла а дийгІар, йийца а йийцар «Социалистически мехкий коммунистически болхлойн партей делегацеш Варшаве віашагІкхетара итогех» КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева яь доклад.

Докладах йолча прениех къамаьл дир ин. П. Е. Шелеста — Украина Компарте ЦК хьалхарча секретара, В. В. Гришина — КПСС Московски горкома хьалхарча секретара, Д. А. Кунаева — Казахстана Компарте ЦК хьалхарча секретара, Л. С. Куличенко — КПСС Волгоградски обкома хьалхарча секретара, Ю. В. Ильницке — Украина КП Закарпатски обкома хьалхарча секретара, Н. М. Грибачева — СССР писателий Союза правлене секретара, В. С. Толстикова, КПСС Ленинградски обкома хьалхарча секретара, А. И. Щибаева — КПСС Саратовски обкома хьалхарча секретара, А. Э. Восса — Латве Компарте ЦК хьалхарча секретара, В. И. Конотопа — КПСС Московски обкома секретара, В. И. Дегтярева — Украина КП Донецки обкома хьалхарча секретара, М. В. Келдыша — СССР Іилмай Академе президента, А. Ю. Снечкуса — Литва Компарте ЦК хьалхарча секретара, С. Г. Лапина — ТАСС генеральни директора.

Пленум дІакъовлаш къамаьл дир КПСС ЦК Генеральни секретара ин. Л. И. Брежнева.

КПСС ЦК Пленумо цхьа барт а болаш тІайийцар дийцача дешах бола соцам.

Цу тІехь КПСС ЦК Пленумо ший болх чакхбаьккхар.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ МЕХКИЙ КОММУНИСТИЧЕСКИ БОЛХЛОЙН ПАРТЕЙ ДЕЛЕГАЦЕШ ВАРШАВЕ ВІАШАГІКХЕТАРА ИТОГЕХ

КПСС ЦК ПЛЕНУМО БАЬ СОЦАМ

КПСС Центральни Комитета Пленумо біарчча а бизза а могабу дунена халкъашта юкъерча политика дакъе, социализма позицеш, дунен социалистически содружество кхоталлар чІоагІдара дикъ дІахьоча, социалистически социалистически довцачен мехкий коммунистически болхлойн партешта юкъерча гІулакхий хьакъехьа КПСС ЦК Политбюрос беш бола болх.

КПСС ЦК Пленумо лакха мах а бу, цхьа барт болаш чога а ю социалистически мехкий — Болгаре, Венгре, ГДР, Польша, Советски Союза Коммунистически болхлойн партей делегацеш 1968 шера 14—15 июле Варшаве віашагІкхетарах йола итогаш, віашагІкхийттача вежарашка йолча партеша тІайийца КПЧ ЦК-га дахьийта письмо а. Пленумо бизза могабу КПСС делегаце цига віашагІкхийттача баь болх а, хІахо а массе оагІорахьа социализма мехкашта юкъера вежарашка йола гІулакхаш дегІадаккхара, социалистически система чІоагІъяра, из пролетарски интернационализма принципаш тІа кхотаяра тІехь ше хьаьа лоІам болаш хилар дІа а кхайкаль, цо яь выводаш а. Чехословаке социализма гІулакх бахьан хоадам боллаш къовсам лоттабіицо барг ца хилара яь выводаш а.

КПСС Центральни Комитета Пленум тешаш я вежарашка йолча партеша Варшаве тІайийца письмо Чехословаке Коммунистически партен халкъашен кхеталерг а хьаллоацарг а хиларах, цо социалистически мехкий лаккхехь йийцача партейи халкъийи шенча легацара доттагІален интернациональни новкъостал а лерхІаш. Чехословакен Советски Союзен, еррига социалистически содружества халкъашта юкъера доттагІал чІоагІдара новкъостал дергхиларах.

КПСС ЦК тІехьа тІайоагІача хана а даиза дергдоацаш лерхІ партен халкъен цхьагІо намогга чІоагІъяр, массе оагІорахьа идеологически болх боржабар, марксизма-ленинизма сийлахь-боккхача хьехама пропаганда яр. Вай мехка коммунизм хьалъен доаха толаш социализма вежарашка долча мехкашта, еррига революционни низанта дезаш лоаш да, дунен халкъашта юкъерча империализма духьал, машара, къаман шоай лоІаме хилара демократиа, социализмана тІехьа лоттабеча къовсама дезаш-лоаш да.

ЧЕХОСЛОВАКЕ КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТАГА

Деза новкъостий!

Болгаре, Венгре, ГДР-а, Польша, Советски Союза коммунистически болхлойн партей Центральни Комитетий цІерагІа марксизма-ленинизмай пролетарски интернационализмай принципий, вай юкъарча гІулакха йоакхо яра, социализма позицеш социалистически содружества халкъий кхерамален чІоагІъяра ларда тІа латтача цІенача доттагІий уйланица ладаь оа письмо доайт оаха шуга.

Шун мехкара событеш лакхлуш хилара чІоагІа сагото кхачийтай тхега. Шун партеон ЧССР общественни строяней духьал империализмо хьал а доадаш реакце еча наступлене чІоагІа теша а тешаш ях оаха шун мохк социализма новкъара баккхара кхерам болаш да, долче кхерам тІатес цо еррига социалистически система хьапиташта а.

Цу кхерамех дийцар оаха Дрездене віашагІкхийттача, дукхача шин оагІорахьарча віашагІкхетарашка, хІаьта иштта тха партеша укх тІехьарча хана КПЧ ЦК Президиумага ахийтача письмош тІа.

Дукха ха йоаццаш оаха аьнадар КПЧ ЦК Президиумага укх шера 24 июле цІаькха а віашагІкхийт вай мехкашкарча хьалех хоам а бергйолаш, віаши дага а дарглоаш, цуна Чехословакера событеш лакхъиларах а доалаш. Новкъа хете а иштта віашагІкхетача дакъа лацаза КПЧ ЦК Президиумо, эттта хьал коллективно дувцара торонах пайда эцанзар цо. Цудухьа оаха дакза даргдоацаш дахарІар цІенча дегапа а сугчахьа а гхоашта массенена а хегашдар укх письмо тІа дувцар. Тхона лов тхо ала гІертар оаш дика кхетадари цун ийса мах бари.

Тхо гІийрта а дац, е гІерта а гІертац духхьал цІена шун партен пачхаьлкхен чура долча гІулакхашта юкъе лелха, шоаш ларІара, шоай лоІаме хилара, коммунистически партеитен социалистически пачхаьлкхенаштен юкъерча гІулаккхий хьакъехьа цхьатарра бокъо хилара принципаш толхе.

Хинна гІалаташ кхоачамбоацараш, царца социалистически законность телхаяь моттигаш а йолаш, дІадахара шоана новкъарле е гІерта селханарча ден викалаш а хинна дІалотта дахкаш тхо.

Тхо юкъе лелхац Чехословаке социалистически халкъа боахама планировани яреи доал дареи методашта, экономика структура эргаьккхатоаяра, социалистически демократи легІайоалаяра тІадерзадьча шун гІулакхашта.

Оаха дахкъала дунпарга Чехословаке Социалистически Республика рамкашка вежарашка цхьана къахьегара дикача лардаш тІа чехашта словакаштен юкъера гІулакхаш тоадар.

Цунца цхьана тхо раьза хургдац моастагІал долча низаша шун мохк социализма новкъара баккхара а Чехословаки социалистически содружествах дІакъоастаарг кхерам тІаттабара а. Из духхьал шун гІулакх хинна Іац. Из бувзамца, віаши гІулакхаш леладарца, доттагІалца віашагІкхийттача еррига коммунистически болхлойн партей пачхаьлкхений юкъара гІулакх да. Из да шоай лоІамо хилар духьа, Европе машари кхерамален Іалашиар духьа, империалистически низий гІйшача балханта, агрессена, реваншена духьал чаккхоалургвоаца

(Инстодоалар 2-ча оагІо тІа).

Областной партийни организаце актива собрани

Селхан КПСС обкоме областной партийни организаце актива собрани хилар. Цига лувца оттадаьдар «КПСС июньски (1968 шу) Пленума итогаш» яха дош. Цу дешах лаьца доклад йир парте обкома хьалхарча секретара нов Апряткина С. С. Прениех къамаьлаш дир ин. С. В. Синельникова — КПСС Грозненски горкома секретара, А. Х. Дацаева — Грозненски химкомбината вокххагІча аппаратчика, В. М. Синельникова — Нохч-ГІалгІай педагогически институтa ректора, А. С. Кляпова — КПСС XXIII съезда цІерагІча Грозненски крекинг-завода вокххагІча оператора, В. В. Варлывкина — КПСС сунженски райкома секретара, Р. С. Ахматовас — Нохч-ГІалгІай АССР писателий Союза правлене председатела, Т. В. Летковскаяс — А. Шерипова цІерагІча Грозненски нефтемаслозавода установки начальника, Г. Г. Жукова — Грозненски района 1 Мая цІерагІча колхоза тракторни бригада бригадира, А. Е. Сункос — «Староврознефть» мекхдаьтта поромысловни управлене буруо деттача контора бурув деттача мастера, С. А. Костоева — ДОСААФ республикански комитета председатела.

Къамаьлаш даьраша чІоагІа могайора КПСС ЦК июньски Пленума итогаш соцами, цхьабарт а болаш хьалдьаьцар дунен халкъашта юкъерча политика, социализма позицеш чІоагІъяра, коммунистически болхлойн партешта юкъерча гІулакхашца дунен социалистически содружества барт чІоагІбара даькъе КПСС ЦК Политбюрос бу болх.

Къамаьлаш даьча массане а боккхача лоархІаме лоархІар социалистически мехкий коммунистически болхлойн партей — Болгаре, Венгре, ГДР-а, Польша, Советски Союза — делегацеш віашагІкхетар а КПЧ Центральни Комитетага дахьийта тІайийца письмо а.

Актива собрание тІайийцар бизза а біарчча а КПСС ЦК июньски (1968 ш.) Пленума соцам могабеш, вай парте генеральни ниъ хьаллоацаш йола резолюци.

Собрание партийни организацеш республика еррига коммунисташа тІахьийхар партен халкъен цхьоагІо хаддаза чІоагІъяра, идеологически болх масса оагІонгахьара шербара, марксизма-ленинизма сийлахь боккхача хьехама пропаганда яра, халкъашта юкъера интернациональни доттагІал лорадара.

ХУРГЬЯ ЦАІ-АХ ПЛАН!

Юртбоахама къахьегамхой сихбала безаш лецон да хІанз латтараш. Цудухьа дийнахьа бусо комбайнай, тракторий, машинай таташ хадаш кхашка.

Миштa болх бу укх Іайнача хана тха механизаторашa, мишта леладу тха отделене кІа чувшара гІулакх.

230 гектар кІа да тха чуэца детар. Цох из совгІа хІанзале чуийцал. ХІара гектара тІара йладах йоагІар 20 центнер мара йоацаче 29 центнер цІена кІа чуэц оаха. Сага цешала незаз ... ца, хІаьта ... ца дезаче керттера методашца а кхедаьлаш оаха из — духхьал кІа кхьаьва даллаьна дерггІа, доагІача бесе цуна гІулакх доьл. Цудухьа хІанз гуш да оаха хьийга ... эзьбе дайна доацилга. Тха совхоз йоачаш дукха хулача моттигe а, цудухьа оаха цхьатарра хьоккхаше оердаш ... кІа.

Совхозе кІа кеза ба тха механизатораш. Царех да кІа вымпел лелаю комбайнер Бисаев Ахьмад, Бакиса СаІха-Рахман, Чагаов Ильяс, кхыбараш а. Дийнахьа йоагІа норма 160—170 процент кхоачашъю цар. Шоашта юкъе латта яхь сий долаш дІахьу цу механизатораша. ТІехьависа безам бии цхьанне а. ХІаьта комбайна бункер кІаь хьийнзача хана ялат дІачудоха автомашина да хуле-м паргІат чІоагІа бохаш хургба. Цудухьа паргІата саллккха йир хилар шоферий а. Тха механизаторий йиццка иргьацар нагахь санна ялат Іодоессадеча хьатта болх во деларе. КІа цІендеш а Іодоессалеш а бола Нурмагамолова Зейнап, Каева Халимат, Далаева Асма хІара дийнахь шин норма кхоачаш ца йнча салоІам хулаш бац, хІаьта каст-каста нийслу уж шин норма тІехбоалаш а.

Кийче болабеннаб боахаме гурахьа дІаде дезаш дола фу а. ХІанзале 62 тонн кен, 30 тонн горох, 300 тонн кІа цІендаьа цу гІулакха лаьрхІа. Деррига фу цхьоалагІча класса боараме да.

Цхьаьшин дийнахь дерригa кІа хьекка баргба механизатораш. Оаха лерхІачох 5000 центнер кІа чудахьаргда оаха кхай тІара. Из я ца! ах план.

А. ИСАЕВ,
Урус-Мартана района Мичурина цІерагІча совхоза шоллагІча отделене агроном.

Графикал хьалха бура Магадански областа Теньхински ловзаи — промышленни управлене «Курчатовский» прииско дошув доахараш. Предприяте коллективо хІара денна тІехкхоачашъю ший задани. Ишахача шера прииско 103 процентах кхоачашъяь план.

СУРТА ТІА: дошув доаккхача хамира № 188 йолча драга мухь айбара устройство.

С. Преображенскийн сурт.
ТАСС фотохроника.

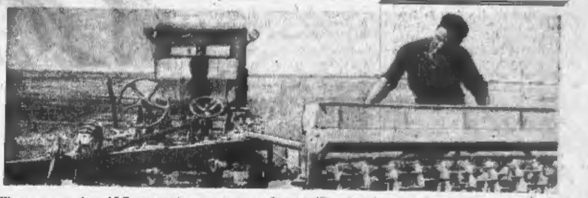

ХІара гектара тІара 18,7 центнер ялат чуийцад Наддтеречни района «Минеральный» совхоза Дакаев Т... гира кулгалдеча бригада. Из хьанха ... механизатораш.

СУРТА ТІА: хІамин лелаю механизатор Бесхаев Сагув аьлтта вахаш ва.

Н. Кебиковийн сурт.

ХЬО НАХА ЮКЪЕ ВАХ

Советски интеллигент... Вай халкъо чІоагІа сий ду цун. Вай парте дайм йоакхо ю цун духовни сибат, мировоззрени дегІаккхулара. ХІара юрта вайна хІанз а тувцаш хиларгда Советски Іаьдал даьнача шерашка вгара хьалха юрташка йаьхача хьехархоех, лорех дола дихадараш. Халкъо бола тувш цар сийлен гІулакхех дагаххоай цар цІераш.

Иштта хьайоагІа советски интеллигенци дайм хилваьча, партеца йолаш. Из сийлена кхоачашдаь кхоачаш а цу парте цийна хьалхашка уттаду бехктоккаме декхараш. Вай мехка коммунизм чьалъетта тахан цхьанкха моттиг ян интеллигенце хьинаре дакъа да лоацаш.

Вай республика юрташка дукха ба тайп-тайпара образовани йола специалисташ. Цар шоай профессиональни декхараш сийлена кхоачашдара совгІа, хьинаре дакъа доал общественни вахара юкъе. Уж юрташкарча партийни организацей боккъонца бола гІоначаш ба нaха коммунистически кхетам луча, хьалхашка латта декхараш кхоачашде къахьегамхой оарцагІбоахача.

Гаьнарча долмашта юкъе уллача Ножай-Юрта района школе болх беш я хьехархо Анна Владимировна Стоянова. Къонача тІехьенах коммунистически кхетам балара хетІаьа цо ший вахар. Цхьаьбакъа, цо иштта хьинаре дакъа доал юртарча общественни вахаре а. Даим наха юкъе хул из. Дукха ха йоаццаш СССР Лаккхьарча Совета Президиума Указах А. В. Стояновнайна Социалистически къахьегача Турпал яха сийлен цІи еннай.

Дукха ба вай республике шоай къахьегамца, общественни гІулакхашца юрташкара вахаро хоаду хьехархой, лораш, кхыбола специалисташ. Дукха къона лораш ба хІанз Наьсарен районин больнице болх беш. ЧІоагІа безаме дув царех районе бахача наха.

Дукха ба вай республике «заслуженни» яха сийлен цІераш лелаш агрономаш, зоотехникаш, кхыбола специалисташ. Болх айда віашті1ехьбоаккха кулгалхой хиларал совгІа, наха кхетам лу воспитателаш а ба уж. Цу тьакъехьа масалаш дукха кхувла йиш я. Цхьабакъа, юртарча интеллигенце оикалех бервгаш бац общественни вахаре ишта хьинаре дакъа лоацаш. Шоай профессиональни декхараш кхоачашдича тоъам бу цхьабараша, юстара латт общественни гІулакхашта. Балха дІавоттем чувоагІеш никъ мара кхы дукха хІама дец цар. «Сагота ц», — аьл юрта. Бакъда, шоай а наьха а вахар хоадара цхьаккха хІама дац. Уж тайпа гІулакхаш хилийта йиш яц. Даим сийсех лелаш, наьха дукха лоараш хила деза юртарча интеллигенце викалий цигаш.

ХІанзарча хана доттара чоалхане декхараш латт юртарча интеллигенцена хьалхашка. Цхьаккха моттиг яц хІанз хьехаркой, лораш, агрономаш, кхыбола специалисташ боацаш. Нагахьа санна, цар массане общественни вахаре дакъа лоаце — на боккхача низа ба. Эггара керттера дехар да уж шера план хадал хьалха кхоачашъяра къахьегамхой оарцагІбахар, царна коммунистически кхетам луча хьинаре дакъа лацар. Парте доаш наьха дег чу кхачийта декхарийла ва юртара хІара дийша саг, общественни вахара юстара латта йиш яц цхьанне а.

ЛоархІаме да юртара хІара специалист «Знание» цхьа общества организаце член хилар. Лектораш, агитатораш, политинформатораш хила беза агрономаш, зоотехникаш, лораш, хьехархой. Юртарча бeррига наьха уллара гІалаза хила беза уж. Аьхенна хетаьача шоай наха цар хьоккхам тела беза массанена а. Іаикха нaха цар сий дергда, цар дешага ладувгІаргда. Ше вахача моттиге а болх беча моттиге а цхьатарра общественни хила веза образовани йола хІара саг. ТІа-тІа легІайоагІача вай демократех шерра пайда а эцаш, лаккхе дела къахьегамхой хьинар, денна терко е еза царна коммунистически кхетам балара. КПСС ЦК апрельски Пленумо къаьтта белгалдаьккхал, хІанз, капитализмаи социализмаи юкъе идеологически къовсам шерабаьнна хана, наха коммунистически кхетам балара гІулакх цІенхашта товле деккиг. Парте ЦК апрельски Пленума решенеш юртарча интеллигенцена хьалхашка цар программа хинна дІаъяьта ела.

Лорашта, иштта кхыча специалисташта дукха хІама карагІдаргда наха атеистически кхетам луча. Моттигерча вахарнара масалаш а кхувлаш, цар торо я дьна зуладаш гучдаха, тІехьадисарашца къовсам лоаттбе.

Къаьстта доккхий декхараш хьалхашка латт юрташкарча хьехархошта. Уж хьинаре къахьегаш хила беза юртара культура лаккхъяра, къахьегамхошта коммунистически кхетам балара. Даим наха юкъе декаш хила беза хьехархочун йиш. Культпросветучрежденей болх сакъердамегІа хилийтара а цкка хІача карагІдаргда хьехархошта. Цар новкъостал ергда художественни самодеятельносте дакъа доацарий гоьвал даккхе, тайп-тайпара тематически сайренаш віашагІъетка, дІаяхача хана юкъедеча йирчача гІулакхашца къовсам лоаттбе.

ХІара шера юрташка кхоач интеллигенце керда отрад. Боккхача лоархІаме да къонача специалисташа боккхагІбарий цига тратабиеш хьаллацар, уж тегІаккхувлар.

Парте чІоагІа мах бу советски интеллигенце бача общественни белха. Шеко яц республика интеллигенцо цкхалара парте хьалхашка оттаяь декхараш сийлена кхоачашдара шоай ниэ, хьаькхал кхо ца дец къахьегар хилалах.

Республика кхашка

ШЕРАГІА ЯРЖАШ ЛАТТ ЯХЬ

Духхьал дІадахача цхьан кІирагІа 40 эзар гектар ялат чуийцад республике. Деррига чуэца дезачох 20 процент совгІа худ из.

Ялаташ чуийцна баьнаб Наурски, Шелковской районий кхаш лелаюераш. Из гІулакх чакхдаьна доалаш латт Гудермеса, Надтеречни боахамашка.

15 июль тІаккхоачаш гурахьа дийнача ялатах 70 процент, е 124 эзар гектар чуийца дахнаь республике. Цох 120,6 эзар гектар ахьда лахнаь.

Цу кхашкара чуэцна ялат 234 эзар тонн да а хІара гектара тІара дар лоархІаш хьача 18,5 центнер.

Пачхьалкхен ялат дІачуйдеча пункташка дІакхьачад 61 эзар тонн ялат.

Планал совгІа ялат доалаш ба хІанз Наурски, Шелковской, Надтеречни, Ножай-Юрта кхаш лелаераш.

ХІанз ялат чуэцара балхаш шерра даьржал МалгІабика, Наьсарен, Сунженски, Шаьла районашка.

Ца доадеши сихен деррига ялат чуийца а даьккха дахкен ахбарашка 180 эзар тонн ялат чудоассалар — из да вай кхаш лелаераша хІанз хьалхашка латто лоархІамера декхар.

15 ИЮЛЬ ТІАККХОАЧАШ РЕСПУБЛИКЕ гурахье дийна ялат чуэцара йола СВОДКА (проценташ).

	Хьакхад	Ахьдар
Ачхой-Мартана	72	92
Ведана	53	100
Грозненски	71	96
Гудермеса	89	99,0
МалгІабика	44	97
Надтеречни	91	99,9
Наьсарен	14	92
Наурски	100	98
Ножай-Юрта	61	100
Советски	44	92
Сунженски	54	97
Урус-Мартана	62	98
Шаьла	49	96
Шелковской	100	98
г. Грозный	84	100
Республике гІолла	70	97

КПСС НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМЕ, МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ, ОБЛАСОВПРОФЕ

МАЛХБУЗЕН-СИБИРСКИ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКИ ЗАВОДА ИНИЦИАТИВА ХЬАЛЛАЦАРАХ

Пятилетка задани ка маьхал а боалаш кхоачашъе гІерташ, Малхбузен-Сибирски металлургически завода коллективо патриотически инициатива яь. Мехка Іаьржача металлурге предприятешка болх беш йолчен керда эксплуатаце ухийтачен агрегатий мощносташ сихагІа карлерзаяра ахь яІа а йолаш. КПСС ЦК, СССР Министрий Совето, ВЦСПС 1968 шера 5 июлеча соцамца могаьй боккха халкъа боахама лоархІам болаш йола из мехкера инициатива. Сибирски металлургий опыт халкъа боахама еррига доакъошка шерра дІайоаржаяро йиш кулайтаргья керда мощносташ сихагІа болх бе йолаййта, керттерча фондех дикагІа пайда эца кердача агрегатийи цехийи проектни хьоккамаш доацача хачашка карлерзаяле цу ларда тІа, доккхий капитальни рузкъаш а ца ухийташ, кхы тІа а дика дукха тайп-тайпара йола продукци хала.

КПСС Нохч-ГІалгІай обкома бюрос, Министрий Совето, облсовпрофо белгалдаьккхал Нохч-ГІалгІай АССР промышленноста а халкъа боахама кхыча доакъой а балха практике керттерча фондех пайда ийбелга лерттІача гІулакхаца, дикача дас санна леладара кІезига а долаш дола масалаш долга. Цунна цхьана хІанз а йолаш я продукци арахецилга планагІен нормативагІен лархІачуа лахагІагІа дегІаукха, проектни мощносташ карлерзаяра ханаш сов тІехъаьнна йаьхйолайта заводаш, цехаш, установкаш, кхыйола объекташ. Цу тайпара дола хьал доашхалу, эггара хьалха, проекташ тІа гІалаташ дийлцек гІишлошъяра балхай дийал лоха хиларцеи, оборудовани айпаш долаш хиларца, кийчъяь лаарш ца хиларца, къахьегамин производствон во віашті1ехьдаьха хиларца. Проектни мощносташ карлерзаяра ханаш тІе хьаьжжий гІишлошъерий, монтажний, проектировщиций, эксплуатационний шоайла айха доттагІал ца хиларо.

Цу тайпара кхоачамбоацараш хилара бехкбоккамаш докхха дакъа кхоач Министерствий, ведомствий, предприятей, гІишлошъяра, проектни, монтажни, кхьча организацей кулгалхошка. Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша къахьегамхой коллективаш кхоачам хилтал гІишлош къалъаь йоалаш хинга сихдарен керттерча фондех дикагІа пайда ийбарен къовсамна.

Уж кхоачамбоацараш дІадахаран КПСС ЦК, СССР Министрий Советэ, ВЦСПС 1968 шера 5 июлера соцам кхоачашбаран КПСС Нохч-ГІалгІай обкома бюрос, Министрий Советэ, облсовпрофо КПСС горкомаш, райкомаш, профсоюзий обкомаш, группкомаш, ВЛКСМ обком, министерствий, ведомствий, предприятей кулгалхой, юкъьнарча партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш декхарийла ю вай сибирски металлургий мехкера инициатива республика предприятешка гІишлонашка организацешка шерра дІайоаржаяра эша гІулакхаш де, массе а моттигашка халкъа боахама деррига доакъошка проектни мощносташ сихагІа карлерзаяра ахь йоаржаяе, вай республика а мехка а хьалха латтача предприятешка Іоаьча мощносташ хьалал чьяйда карлерзаяра опытах дикагІа пайда эца.

Министерствий, ведомствий, предприятей, гІишлоний кулгалхошта партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацешка цхьана могадьа хьалхарча ах шера итогаш хІара участка юаццаш, кхы тІа капитальни рузкъаш а ца ухийташ продукци арахецир лисамлахар духьа керда агрегаташ, установкаш карлерзаяра темпаш лаккхъяра тІадерзадаь къоастам боллаш доло гІулакхаш віашті1ехьдоахилен.

Республикански газеташта, радиовещанен телевиденен Комитете тІадиллад болх беш йолча а керда эксплуатаце ухийтача а агрегатий проектни мощносташ сихагІа карлерзаяра йолча ахьа лелаш лелайоаза тІа, радиоген телевиденеген гІолла шерра сийрдабоахилга, цу ахьа хьалха латтарий опыта пропаганда еза.

ЧЕХОСЛОВАКЕ КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТАГА

(Чиостолоалар. Доланур 1-ча агӀо тӀе).

карт тохар дукхъа Варшавски договоре вӀашагӀкхийттача вай мехкий юкъара гӀулакх.

Вай мехкий халкъаша ӀаьІьмате дукха пах а бовш, зе а хулаш яьккхар гитлеровски фашизмагара котало, картамукъала вовшашлоӀаме хилари, прогрессан социализман новкъа дӀахьалхаьнка акара йола торе. Социалистически дунен доазонаш Европа юкъе дӀаккхьачад, Эльбагеи Шумавски доамашкеи кхочаш. Тхо цӀаккха а тӀехьа хургдац социализмана каргӀдаьнна уж исторически хӀамаш, вай деррига халкъаш шоай лоӀаме хилар, нах кхерамале кхерама вӀал оттаяра. Тхо цӀаккха а раьза хургдац империализмо машара а машаре боаца некъаца чура а арахьара социалистически системана Ӏург даккхара а пе шийна бозча пой-дана Европера низий соотношени хувцара а.

Вай цхьоагӀоний низ а чӀоагӀало а тийша я вай пежарашка долча мехкех хӀаране чурча социалистически строя низах, шоай халкъойн пачхьалкхенийн политически а общественни а вахаре хьалхле лелаеча вай партей марксистско-ленински политаках. Коммунистически парте хьалдле лелаяра доархӀам бохабаро социалистически демократин социалистически стройн дӀаяккхарга вут. Пуннa чьахул вай цхьоагӀон а вай мехкий содружества кхерамаленна а бола кхерам.

Шоана ховш да пежарашка йолча партеша КПЧ ЦК Пленума решенеш кхета а еш тӀахйцалга, Ӏаьдала урхаш чӀоагӀа бе а ехна, цун парте еррига процесс социализма хьалтташта тӀаераэергьа, шийна гӀулакхашта пунах пайда эца антикоммунистически реакцега йиш хулийтаргьа дьнна а хетаи.

Тхо тешаш дар дац Ӏбарга са санна демократически централизма ленински принцип лораергхилара. Цу принципа моллагӀа овгӀув, демократе яр але а централизм яр але а, толхаяро парте а цун хьалхле лелаяра доархӀам а мелбарга, партех а бюрократически организаци, е дискуссионни клуб ярга вут. Вай цхьа а ховцаш дукхаза дӀйнадар цу лерригача лешаех воаш вӀашагӀдеттаденнача, хӀьата шоай овгӀонгахьара санн теша а заьдар тхо цу дерригача кхерамех шоаш кхеташ а вишача хана хорцахьа баьчараш юха тоха чӀоагӀа яь хилавах а.

Новкъа хете а, событеш кхача новкъа лестай.

Мехка парте деш дола доал мелдаларах пайда а ийца, «демократнагце» лозунг демагогически харцахьа а доахаш реакце низаца дӀайолайяр КПЧ-ааа, цун цӀенча а тешамерча а кадраштa духьалара парте хьалхле лелаяра доархӀам дӀабаккха, социалистически строй йохае, Чехословаки социализм кхыча мехкашта духьал яккха лаьрхӀа йола кампани.

Укх тӀехьарча хана къаман фронта рамкашка йоацаш хьахиннача организацехи клубехи бокъонца йола реакце низий штабаш хиннай. Социал-демократан чӀоагӀа гӀертшоай парти хьае, къайлагӀара комитеташ яха, чехословакера болхлой болам бохабе, буржуазия строй юхаоттаергйолаш мехка доал дарга кхача. Антисоциалистически ревизионистски низаца шоай бе далла кепайоазув, радио, телевидени, Коммунистически партена тӀагӀортара, болхлой класса барт бохобара, доацун доацаш антисоциалистически демагоги лелаяра, ЧССР-ан кхыча социалистически мехкашцен юкъера доттагӀлен гӀулакхаш дохадара эша трибуна яьй царех. Дукха наха лаьрхӀа йолча информаце цхьайолча органаша халданза бокъонца йола моральни террор лелаю реакце низаца къовсам доаттабераша а событеш харцахьа хьайзай дьнна хеташ бораша духьала.

Аьттехьарчеи антикоммунистически низий вагӀонгахьара, царгахьара керттера кхерам болаш хиларах торра, кхерам ба аьнно КПЧ ЦК Майска Пленумо тӀаийца решенеш йоллашехь, реакце сихъеннача закашта духьал доаккхаш хӀама дац. Духхьала цудухьа йиш хилар реакцега мехка хьалхашка нахага къамаьл де Коммунистически партена а конституцеи Ӏаьдала а дихьаларча къовсама гуччахьа нах тӀахьехаш, забастовкаш яра, воржок телхара нах тӀахьехаш йола «2000 дош» яха шийна политически платформа кепатеха яраккха. Цун тӀахьехам партена, Къаман фронта, социалистически пачхьалкхенна цӀенхашта бола кхерам ба, анархи е гӀертулга да. Бокъалдар аьлча ца лаявлени контрреволюце организационно-политически платформа я. Тхо социалистически строй дӀаяккха гӀерташ, коммунисташ юкъе а боаца гӀулакхаш лелае гӀерташ, социалистически мехкашара бувзамаш дохаде гӀерташ кхаш цун авторашa дувцараша цхьанкха а тувлае вагӀац. Уж даьсса хабараш да, контрреволюце платформа гуча лелае, парте, болхлой класса, берригача къахьегамхой фийлал Ӏехае гӀерташ ду уж.

КПЧ чрезвычайни съезд хилале къахегӀа шерра йоаржаль цу платформана духьал ца барая согӀа, на гуччахьа хьалоацадаш нийсбелар парте мутӀараштa юкъе а антисоциалистически тӀахьехамаш хьалоацаш болча парте кулгалхошта юкъе а.

Антисоциалистически ревизионистски низаца Коммунистически парте беррига болх телхабу, цун кадраштa духьалара аьл-дитта кампани лелаю, партена цӀена а тешаме а болча коммунистех бола тешам бвабу.

Цу тайпара, хьадиннад социалистически мехко вӀалла а тӀаэца йиш йоаца хьал.

Цу атмосфере атахаш ю ЧССР арахьарча социалистически политикана духьал а, социалистически мехкашарча цхьаагӀонахи доттагӀалахи гӀерт. Малхбузен Германе правительства вай мехкий кхерамалеи хьаштаюта зуламе бола никъ халдаза лелабешехьа а, ФРГ хьаяъехьа вай юкъара барт а баь оттаь политика хувцар дӀалехаш оазаш хоз. ФРГ Ӏаьдалеи реваншистийн овгӀанo лелаю флирт цун мехкарча хьалхле делаеча наха хьаллоацаш моттигаш а.

Укх тӀехьарча бетташа цун мехкарча событей лелаюо хьаьюх империалистически центраша хьаллоацаш дола контрреволюце низаш социалистически строяна шерра наступлени еш хилар, партен халкъа Ӏаьдалон яна ярйоаца духьале а ца еш. Шеко яц, хьал кхокхадалийтара чӀоалхаве даккхараи цоашта дулур деш йола дунен халкъашта юкъерча империалистически реакце центраш Чехословакерча цу событешта юкъе дакъа лоацаш а из тайпа гӀулакхаш лелаера антисоциалистически низий дог ура уттадеш а хиларах. ЧССР-ера «демократизацин» «либерализацин» кестаечох буржуазин капайоазона нах вежарашка йолча социалистически мехкашта духьлйоахаш йола компани лелаю. Цу лаьтте пхьетта чӀоагӀа тоxазенная социалистически мехкаш вӀашагӀкъастаргйола хӀама ю. ГДР дӀакъоастае, шоай реваншистски ле лерхӀараш кхоачамде лерхӀаш чехословакерча событех пайда эца гӀерта ФРГ-а доал деш дола гӀоадарш.

Уж кхерамаш гаций шоана, ювкъостий? Иштача хьале пассивни хила, цхьан декларацехи социализма гӀулакха а совзаниески деккарашта а тешаме ухлавa доп далараx кхочаш баь Ӏе вагаргий»? ГацӀй шоана контрреволюце шошкара ца! шоллагӀчоa гӀехьа позицеш дӀайолаш хилар, событей лелама беш бола тӀахьежам партегара дӀайолаш хилар, антисоциалистически низаша наступлени а еш тӀа-тӀа дукхагӀа из тӀехьашка йоллаш хилар?

Советски Союзаш кхыча социалистически мехкий бола тешам бар а царна юкъе моастагӀал оттадар а духьа йолаьвц шун мехка кепайоазоне, радиое, телевидене Варшавски договора тӀема низий штабни ученей хьакъехьаро кампани? МоллагӀыр санна бола Советски Эскара массеа дакъа юкъе а долаш вӀаши цхьана тӀема гӀулакхаш лелалара еш йолча вай эскарий цхьана эча штабни ученех ЧССР суверенитет телхаьр да яхаш йаьхи доладешехь бехк бара пайда ийбарга дӀакъьчад гӀулакх. Из да хьона Чехословаке, цу мехка кортамукъали суверенитетя бахьан шоаи са дӀаленнача советски тӀемахой чӀоагӀа сий деча мехка. Цу хана чухь мехка малхбузерча доазонца НАТО агрессивни блока тӀемо низаша манавраш ю, реваншистски Малхбузен Германе эскаро дакъа а лоацаш. ХӀьта цунах цхьа дош а алац.

Из дикача дагара йовла кампани хьаераш, гучох, чехословаки халкъа кхетам тувлаьбе, из шийн уйлан тӀара баккха, социалистически мохк, социалистически содружества член йолаш мара Чехословаке шийн лоӀаме хилари суверенности лоралурц ца хиларах дола бакъдар лохале гӀерт. Духхьал моастагӀаша дергдолаш хӀама дац социалистически мехкех ЧССР «суверенность лоралара» лозунгах пайда эцилга, вай халкъех хӀарадар шийн лоӀаме хилара а паргӀатта дегӀахара в эгара а тешамегӀйола лард шошпарча бувзамахи вӀаши леладеча гӀулакхехи хьахулаш долча мехкех из лорвелга.

Тхоь хетачох, Чехословаке социализма лардашта кхерам тӀаттагах хьахинчяй вовх социалистически мехкий вахара юкъарча хьалгвгне кхерам тӀоаккхам бола сибера ш. Тха мехкийн халкъаша цӀаккха [illegible] кхерам тӀаттача тхо бе-башха ца хеташ Ӏийча.

ЦӀаккха а ца дийнача тайпара машаро, кхерамалеро, халкъий картамукъалено социализма низий цхьоагӀо хилар дӀалехача хана дах вай. Дунен халкъашта юкъера кхохкар кӀаьдлуйи бац. Американски империализмо [illegible] шоай кортамукъал бахьан къовсам лоаттабеча халкъашта шийн низ бареи духхьалара интервенци ярен политика. Цо хьалха а санна Вьетнаме зуламе тӀом бу, хьаллоаы ГагӀарча Малхбоале израильски агрессораш, конфликт машаре къастаяра духьале ю. Сихдаь гера хьадега даиме а социахьдаш. Неофашизма низаш дегӀадоагӀаш йолча Германе Федеративни Республика атакаш ю статус — квона, доазонаш юхлдекъар хьа я дехаш, е ГДР дӀалоца гӀеотнлга а е ядерни герзага кхача гӀертилга дитац, гера дӀадаккхара духьала я. Дукха нах хӀалак булургйола средствaш Европе машарг халкъий кхерамалеи лораеш хьаллоатталу эгара хьалха социалистически пачхьалкхений низ, уж кхоталалар, цар машар беза политика бахьан долаш. Социалистически мехкий из низ цхьоагӀои бахьан вай шоавар бехктоккаме ва.

Вай мехкаш хувцаденна да договорашцен соглашенешцем. Пачхьалкхенийн халкъийн уш доархӀамера вӀаши дола декхараш социализм лорец социалистически мехкий ходнергани кхерамала Ӏаьдалонъе вай шевар гӀерташ хилара лара тӀа хьакхинд да. Революционни карагӀдьнарага дар ца хьа пайра [illegible] беш Ӏаьдала а вай партени халкъашаи.

Вай партеех хӀарадр духхьал шийн болхлой классая шийн халкъан хьалханиа хинна ца Ӏеш, дунен халкъашта юкъерча болхлой класса, дунен коммунистически болама хьалхашка а бехктокхаме а, цу тӀара хьалоагӀана декхареч кӀалхара ала йиш йоацаш а яц. Цудухьа вай декхарийла да социализмана карагӀдьнараш, вай кхерамале, ерригача социалистически содружества дунен халкъашта юкъера позицеш лоречa барей цхьоагӀон йолаш хила.

Цудухьа оаха лерхӀ антикоммунистически низашта меттахьа хӀама тесарн Чехословакера социалистически строй лораяра тӀехьа хьалда къовсам леаттабари духхьал тхоай диила ца Ӏеш, цун а лаххав.

Чехословакера болхлой классеи беррагача къахьегамхойн Ӏаьдал, социализмана карагӀдаьнараш лорадара гӀулакхо дӀадех:

аьттехьарчеи антисоциалистически низашта хьалда а майрра а тӀатаӀар, социалистически пачхьалкхено хьадаь деррига а лорадалара низаш вӀашагӀтохар;

социализмана духьал юлача еррагача политически организацей болх соцабар;

дукхачаь наьха еш йолча информаце средствaш — кепайоазув, радио, телевидени парте карае»дакь, болхлой класса, беррагачь къахьегамхой, социализма [illegible] цех пайда эцар;

марксизма-ленинизма принципиальни ларда тӀа парте шийн мугӀараш кхоталар, демократически централизм хадданза лелаяр, ше беча бахьаца моастагӀчун низашта новкъостал дераштa духьал къовсам лоаттабар.

Тхона хов социалистически строй лорае а антисоциалистически элементашта хӀама тоха а могаргйола низаш Чехословаке доле. Болхлой класс, къахьега алархой, хьалха латта интеллигенци — республика дукхха а дукхагӀа бола къахьегамхой шоашта дулуш чел даф де кийча ба социалистически общество дӀахо а дегӀайоалаяра. Тхаи декхарлату цу унахӀенача низашта къьогӀа йола инициатива ялерах. Чехословакера социализм лараяр а чӀоагӀъяр а духьа уж хӀама де хьалдьоабах, цар хьинар контрреволюце низашта дукхаларча къовсама сарцагӀаккхарах.

Контрреволюце кхерам тӀаоттаеша дунзаденна Коммунистически парте тӀахьехамах низ маьхоачча сарцагӀъала еза болхлой класс. Болхлой классо къахьегача ахархошца цхьана эггара дукхагӀа низ хӀабеннаб социалистически революци котъяккхара. Царна эггара а дезагӀа да социализмана карагӀдьнараш лоардар.

Тхо тешаш ха, шийн бехктоххам кхета а беш. Чехословака Коммунистически парте реакцега низъ бехкаргбола гӀулакхаш дергхилавох. Цу къовсаме вежаршка дола социалистически мехкаш шуна баттех шоана мамогга новкъостал дергдолаш ха.

Болгарски Коммунистически парте Центральни Комитето тӀадилларах

Тодор ЖИВКОВ — Болгарски Коммунистически парте ЦК Хьалхара секретарь, Болгаре Халкъа Республика Министрий Совета Председатель;

Станко ТОДОРОВ — Болгарски Коммунистически парте ЦК Политбюро члени секретари;

Борис ВЕЛЧЕВ — Болгарски Коммунистически парте ЦК Политбюро члени секретари;

Пенчо КУБАДИНСКИЙ — Болгарски Коммунистически парте ЦК Политбюро член. Болгаре Халкъа Республика Министрий Совета Председатела заместитель.

Венгерски социалистически болхлой парте Центральни Комитето тӀадилларах

Янош КАДАР — Венгерски социалистически болхлой парте ЦК Хьалхара секретарь;

Ене ФОК — Венгерски социалистически болхлой парте ЦК Политбюро член, Венгерски революционни болхлой-ахархой правительства председатель.

Германе Социалистически единн парте Центральни Комитето тӀадилларах

Вальтер УЛЬБРИХТ — Германе Социалистически единн парте ЦК Хьалхара секретарь, Германски Демократически Республика Пачхьалкхен совета Председатель;

Вилли ШТОФ — Германе Социалистически единн парте ЦК Политбюро член; Германски Демократически Республика Министрий Совета Председатель;

Герман АКСЕН — Германе Социалистически единн парте ЦК Политбюро члений кандидате секретари.

Польски вӀашагӀкхийттача болхлой парте Центральни Комитето тӀадилларах

Владислав ГОМУЛКА — Польски вӀашагӀкхийттача болхлой парте Хьалхара секретарь;

Мариан СПЫХАЛЬСКИЙ — Польски вӀашагӀкхийттача болхлой парте ЦК Политбюро член, Польски Халкъа Республика Пачхьалкхен Совета Председатель;

Юзеф ЦИРАНКЕВИЧ — Польски вӀашагӀкхийттача болхлой парте ЦК Политбюро член, Польски Халкъа Республика Министрий Совета Председатель;

Зенон КЛИШКО — Польски вӀашагӀкхийттча болхлой парте ЦК Политбюро члени секретари.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето тӀадилларах

Л. И. БРЕЖНЕВ — Советски Союза Коммунистически парте Генеральни секретарь;

Н. В. Подгорный — Советски Союза Коммунистически парте ЦК Политбюро член, Советски Социалистически Республикай Союза Лакхехьарча Совета Президиума Председатель;

А. Н. КОСЫГИН — Советски Союза Коммунистически парте ЦК Политбюро член, Советски Социалистически Республикай Союза Министрий Совета Председатель;

П. Е. ШЕЛЕСТ — Советски Союза Коммунистически парте ЦК Политбюро член, Украина Коммунистически парте ЦК хьалхара секретарь;

К. Ф. КАТУШЕВ — Советски Союза Коммунистически парте ЦК секретарь.

Варшава, 1968 шера июла 15-ча дийнахь.

КХОАНА МЕТАЛЛУРГА ДИ

ХЬАЛХА ЛАТТАШ

Укх шера 21-ча июле вай мехка лелалу металлурга ди. Цу дезача цӀейна накъабоагӀаш хьинаре къахьийгал «Красный молот» завода болат лоаладераша.

Тхьо шу гаргга ха мара яц болат лоалаеча цеха коллектива болх бу. Цу шерашка цеха болхлоша завода лаьрхӀа а йитта халкъа боахама кхыча предприятешка дӀалахийта а арахийна болат, болата слиткаш эзараш тоннаш я. Ерригa цехо арахеца продукци дика хул.

ХӀана тха сталелитейни цех керда техника а йолаш, балха керда технологически приемаш чакх а йоахаш йоккха производство я. Шийна хьалхашка латта бехктокхаме декхараш толамца кхоачашду цо. Цех болх бе йоланнача хана кердех чӀоагӀа чоалхенен производство доархӀаш яр. Цеха болхлоша хьинар кха ца деш къахьийгар, балха тӀа калеваш нийслушехьа, нийслуш довла гӀалаташ дӀадоакхар, дӀ тӀехьа йоккхагӀо кулар балха опыт, лакха хикал йола болат арахецара приемаши технологически процессаши товлора. Цех дегӀаларна цхьана шоай квалификаци лакх а еш хьахилар бокъонца йола кадраш — болат лоаладераш, формовщикаш, стерженщикаш, кхыча специальностех бола болхлой.

Тхьо шу хьалха дукхьашха арахеца болат арахийпараш болат лоаладеш бола Разгонаев Дмитрий Степанович, Лахтиков Николай Павлович, Бреско Алексанр Маркович бар.

Ше болх беншехьа техникум чакх а яьккха, хӀана смена начальник ва ков. Разгонаев, хӀьта пи. Лахтиков Бречков йоккха опыт йола сталеварш ба, мелла чоалхане хиларах болат лоаладара, кхыдола балхаш толамца чакадовх цар. Шоай балха опыт рагно а болаш къонача болхлошта дӀалу цар. Иштта дика къахьегаш ба тха цехе болат лоаладераш И. Доронян, Ф. Романов, канавщикаш А. Албичаджиев, М. Барахоев, А. Евсеев, Д. Кузнецов, А. Усеинов, А. Подлипный, М. Исламов, кхыбараш.

Цеха болат лоаладераш лаьхача къахьегама толамашца накъабоагӀа шоай дезача цӀейна. В. И. Ленин ваьча денна сийленна накъабоахаш, цхьа шера планел совгӀа 2 эзар тонн продукци арахеца социалистически декхараш тӀаийцадар цеха болхлоша. Уж толамца кхоачашдергхилар пхьыта хьахьокх доахача толамашо. Пятилетка кхоалагӀча шера хьалхарча ялх бетта задани 103,1 процент кхоачашъяьй цеха коллективо. Цу юкъа планах дарьдӀачул совгӀа арахийна продукци 302,3 тонн фасонни болат да. Къахьегама овсарле лакхъяра план 104,7 процент кхачашъяьй.

КПСС XXIII-ча съезда цӀи лелаеча тха цеха коллектив дог тийша я дӀахо йодача хана цахалдаш социалистически яхье хьалха латтаргхилларах.

Я. САДЫКОВ,
«Красный молот» завода болат лоаладеча цеха участка начальник.

Сурта тӀа: (аьрдехьара аьттехьа) болат лоаладерий гӀончаш А. Усеинов, А. Подлипный, болат лоаладер М. Исламов.

И. Плиева сурт.

АССОРТИМЕНТ ШЕРЪЮ

Грозненски литейно-механически завод йоккха преприяти яц. Цхьабакъда, шерагара шерага шерлу заводо арахецача продукце ассортимент, иштта. 1968 шу зоалаеннача тӀехьагӀа арахеца йолаьй укхаза масеех тайпара керда изделеш. Царна юкъе эггара лоархӀамегӀа яраш ВМС-28 яхача марках йола турбаш сеттаю станоки кирпичкаш еча заводашта лаьрхӀа нагопеткаши. Цул совгӀа заводо арахеш бахача наха ӀаьӀьмате чӀоагӀа эшаш йола тайп-тайпара хӀамаш — слесарни тискаш, пишка инаӀараш, кхыйола хӀамаш. Белгалде деза заводо арахеца продукци предприятеша, организацеша, бахача наха раьза болаш дӀаийелга.

Ховш махарра 1968 шера цхьоалагӀча январе дена планированени экономически стимулированени керлача системах болх беш я завод. Керлача хьалашка шийн болх дика вӀаштӀехьбаьккхаб предприяте коллективо. Укх шера ялх беттаи итт деншек йола продукцена реализации яра план 101,6 процент кхоачашъяьй завода коллективо. Планах лийрхӀачул совгӀа лакхъяьй къахьегама овсарле, лохьяьй продукци арахецарга дӀабода мах. Керлача система тӀа бовлар бахбан вӀаштӀехьдаьннад заводе тайп-тайпара фондаш вӀашагӀйохка, царна юкъе а материальни поощрене, социально-культурни мероприятей фондаш. Царех хиннa зиказараш хӀамаде гучадувл. Цкъа-дале, дикка лакхденнад болхлой алапи, шоалагӀа-дале, дӀадахача шерашка ца хиннача тайпара дукха ахча дӀадахийтад заводо къахьегамхошта курорташка, санатореш ка, салоӀача цӀеношка аха путевкаш ийсш, кхыйола социально-культурни мероприятеш чакхйоахаш.

Завода керттера цехаш литейни, сборочни яраш а. Литейни цехе кийчдаь чоп сборочни цехе кхоач, укхаза цуна механически обработка а йийя керда продукци хьаю. Белгалде деза, заводо арахецаш йола ерригa продукци литейна цехо лоаладеча чонах хьаеш йолга. Цехе чон лоаладеш цхьа пишк а, дийцахьа 6 тонн металл лоаладу цо, цу пишка гӀулакх деш ба укхаза вагранщик Закаев СаӀид, шихтовщик Истопаев Муса.

Диъ шу дизад Закаев СаӀид заводе балха вена, цул хьалхагӀа юртбоаме, мехкдаьтта промыслашка, бурув деттача конторашка хиннавар из балха, бакъда, цхьанкхьа дукха сапаизар иа, цун дего тӀаенаш балхаш дацар уж. Цхьабакъда, укх завода литейни цехе эггара хьалха ше венача тӀехьагӀа цунна хайра укхаза ше сопаргволга. Юкъхьанца массехк бутт баьккхар СаӀида шихтовщик волаш, дукха ха лаалехьа цо экзаменаш дӀаенначул тӀехьагӀа вагранщика квалификаци а еяна чон лоалае бокъо елар цунна. Цу хана денз шийн болх дика байлаб къонача вагранщика, къахьегама дакха толамаш доах цо цахадаш. Цагахь санна, нормашка хьежача хӀара бутт массаза бала хӀача 150—160 процент кхоачашъю.

Турбаш сеттаю станокаш вӀа [illegible] М. Комаров керте латта бригада я укхаза. Уж станокаш укх шера вӀашагӀьехка йолаеш дукха халоаш нийсъелар бригада балха юкъе, халла мара вӀаштӀехьалоацар план кхоачашъе. Бакъда, дукха ха ялалехьа бол дика дӀаболабор цар. Бригадe вергӀа а 12 сагӀ мара вац, хӀаьле а, дукха дикаараш карагӀдув цун коллективана. Иштта, июнь бетта планага къежача итт станок вӀашагӀйолла декхарийла яр бригада, хӀьта цар 15 станок вӀашагӀйолла вӀаштӀехьлаьлар. — 1968 шу чакхдалалехьа кхы а бӀаь гаргга станок арахецаргья цехо, — боах цеха начальника И. Заломова.

В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна къахьегама толамашца накъабахара крейнит-завода операторашна хьайкарел дог раьза хинна хьалаьцал завода къахьегамхоша. 1968 шера план 25 декабре кхоачашъе тош деннад цар. Кхы а шеръергьа арахецача продукце ассортимент, лохбергда из арахецаш дӀабода мах, лакхъергьа къахьегача овсарле.

Цкъа-дале ремонта сопае эзаш яле, СаӀида ремонт ца еш шин бетта болх байт цунга. Хьалха латтача болхлочоа коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цӀи еннай.

Цу тайпара дикача гӀулакхашца бораш ба цехе формовщикаш Магомадов Хьамид, Евдокимов Евгений, тайп-тайпара балхаш ду Морев Виктор, кхыбараш а.

Цаккха а хозаргдац шоана сборочна цеха начальника нов. Заломова, болхлоша литейни цех бехке ец, укхазара хьайоагӀа чоп формаш дикал лакха йолаш мара хилац. Цехе царна механически обработка еш ба токараш Толкачиков Геннадий, Хохленко Юрий, фрезеровщикаш Занеевлов Сергей, Раимов Николай, строгальщик Реутский Василий, дукха кхыбараш.

Цехе массехк сборочни бригада я. Царех я тискаш хьаеш йола нов. Похолока кулгалду бригада. Коллективо шоай бетта планаш юкъера лакхъяр.

А. ГАДАБОРШЕВ.

СИЙЛЕН ЦӀИ ЕННАЙ

Грозненски локомотивни депо машинистана Шмаргунин Иван Александровичa бела бу 16 шу да, цунах дукхагӀйола ха пассажирски поездаш тӀа болх беш яьккхай цо.

Скори а пассажирски а поездаш даиман расписанех лелаю цо, вагахьа тӀехьавеш поезд шийга хьанкхаьчача из графика тӀаккховчаю. Дукхьал июнь бетта тӀехьаюсаш хинна поездаш графикага ахарах итт сахьат кхоадьйи.

Довгер кхоадаре а чӀоагӀа тӀа къовсам лоаттабу Иван Александровичa. Укх шера пачхьалкхена цо кхоадь дизельни довгор 15 тонн я.

Дукхача хана деза производствени задамеш социалистически декхараш кхоачашдеш из хьалхара цуна еннай «Депо дикагӀйола машинист» яха цӀи, сийлен Доска тӀа дӀа а язеш.

А. ФЕДОРОВ.

ВОРХӀ БЕТТА ПЛАН — ХАНАЛ ХЬАЛХА

Мехкдаьтта дакхара ворхӀ бетта план 17-ча июне кхоачашъяьй «Горскнефть» мехкдаьтта промыслови управлене коллективо. Укх юкъесача денешка планал совгӀа ховяьхаргда бӀаь эзар гаргга тонн «Ӏаьржа дошув». Укх шера планах лаьрхӀачул совгӀа пачхьалкхена управлене мехкдаьттахоша баь пайдe 783 эзар сом да.

Пятилетка кхоалагӀча шера план ханал хьалха кхоачашъяра социалистически яхье хьинача промыслашта, цехьта, участкашта юкъе хьалха латт Миляеоров Викторе Даниялец Евгенийн керте латтача цхьоалагӀаен шоллагӀчен промыслай коллективаш.

Е. ИВАНИНА,
«Горскнефть» НПУ плановни отдела начальник.

* * *

ГОРАГОРСК (телефонаца). Салхан, 19-ча июне, бурув тохаба ворхӀ бетта план кхоачашъяьй «Грознефтеразведка» тресто В. С. Сапинцев керте латтача Горагорскерча буруваттача конторе коллективо. Укх кхоадесача денешка планал совгӀа тохаргда 700 метр бурув. Социалистически яхье хьалха латт бурувдеттa масторши Гусаков Николай, Марченко Иван, Купченко Василий керте латта бригадаш. Цар кхы а хьалха кхоачашъяьй ворхӀ бетта задани.

З. МАРЧЕНКО,
Бурувдеттача контора инженер-экономист.

Дика ХОАМАШ

АВГУСТ БЕТТА ЧОТАХ

Укх шера план ханал хьалха кхоачашъяра социалистически яхье хьиначa Грозненски нефтемаслозавода дукхача установкаша хӀанзалехьа кхоачашъяьй ворхӀ бетта план. Царна юкъе хьалха латт Горьковой Дмитра кулгалду № 40 йолча установка коллектив, 13-ча июле дена тӀебоагӀача бетта чотах къахьегаш ба технологаш. ХӀанзалехьа планал совгӀа арахийца мехкдаьтта сийдаь продукци эзараш тоннаш я. Цул дукха тӀехьаюсаш яц цунца яхь лелаю ин. Агаев, Шишкин, Евтушенко, кхыбараш керте латтача установкай коллективаш. Цар а хӀанзале кхоачашъяьй ворхӀ бетта план.

В. ДОЛГИХ,
тха штате йоаца корр.

ВЕРКАТЕ ВОЛХ

Къахьегамхой балха хьалаш тоалара, ахча кхоаэра дукха балхаш ду «Старогрознефть» НПУ рационализаторала.

Масала, 1968 шера хьалхарча ялх бетта кхоалагӀча промысла Старогрозненски участке начальника А. И. Сергеева, оператора Н. П. Краспожарова №№ 844, 665 йолча скважинашкара мехкдаьттана дикагӀа транспортировка яра рационализаторски предложени елар. Цо 1400 сом кхоаэу.

Транспортни контора рационализаторий творчески бригадас «Т—100» маркаш йолча тракторах кран-трубоукладчик» вӀашагӀъеллай, из бахьан долаш 3400 сом кхоаэр.

Ерригача а «Старогрознефть» НПУ гӀолла 1968 шера хьалхарча ялх бетта балха юкъейихьай 158 рационализаторски предложени, царех хинна пайда 241 эзар сом да. Укх шера тӀаийцача декхарел 2,4-за дукхагӀа хул из.

Т. ГУСАЕВ,
«Старогрознефть» НПУ 3-ча промысла воккхагӀа вола диспетчер.

«СЕРДАЛО»
2-гӀа агӀ. 20 июль, 1968 шу.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

БОЛХ КХЕХКАЧА

Со «Ингушский» совхоза кхоалгlа, отделене ялташ чуэцача политинформатор ва. Дика йоь сона укх дахака деноцка сайгара механизаторашта, шаьр, сай дехкараш.

Миште бу аз сай болх. Эгара хьалха со хьежар ялат чуэца торе йий отделене. Ялат чуэца техника, транспорт, хьувкъам чуэцара балхий графин, моральни поощренеш теркалйир аз.

Иштта аз сурт дейзача агlо да политинформатора шийн болх кхайдамегlа хургболча тайпара хlаштlехьбаккха, шийн де дезачун хеадам бе.

Отделене механизаторашта хьалхашка лаьтта декхар дар доацача хана ца доадеш 1.500 гектар соьгlа ялат чу а ийца Даьхоц складашка чутассар. Цхьабакъда сог гlайдуттаргволаш сурт дацар тха совхозе ялат чуэца болабеннача деноцка хиннар. Цхьа-дале lалама хьалаш а дика дацар. Дале а аз дацар керттера бахьан. Совхозе ялат чуэцара балдаша боьлоца кийчо аь ца хилар гучадаьлар кхашкара балхаш lадолаценнача хьалхарча деноцка. 7 комбайни итт машина яр аз болх бе безар. Хьалхагина къычер новкъостал а деш паргlатта бе йиш йолаш бац болх. Тоъацар техника, транспорт.

Эггара хьалха кхашка боахкача наьха хьаштеш кхоачашдара оарцагlдаьлар уао, lаьта цу гlулакха ухона хеттача тайпара ца йоале а ха а йоал.

Хан-ханнаьа тел кхача болхлошта. Духхача шераника болх боал, механизаторашта эшар фуэ хоьш ба укхазара новараш Бокова Ваяун (5-гlа бригада) Кергова Маликаси (4-гlа бригада).

Шина а бригадашка цlеча нирэишках даь цlеноаш да. Цар чу я салоlа, вижа-гlатта моттигаш. Тхона новкъостала Грознера еанчь 10 машина тlара шоферашь берригаш а 5-гlа бригаде ба бахаш. Цига дика да хьалаш: хlаьца меллош, цlена меттагаш, юоргlаш. Керда город гаьна яц. Дика кинокартина доцча хана цхьаь машина тlа а хованабий дlабут.

Тlьаьа ба шофераш шоашта деча гlулакха. Хьалха саина летаьаш.

Хlара lуйрийла хьалхе а хьал а гlатте шоай планерашка хlадагlехат автомобилисташ, комбайнераш, тракториста.

Цига царна дlахайнаш къахьегамна дел шовгаш, даьна гlалатеш, телемаш. Цига дlалу комбайнерашна сегlаташ: [illegible], [illegible], гургбоаче хьалхе уж бгнахаш йола къахьегама листокаш, «Молнеш».

8-гlча [illegible] комбайнера Бергова Хьасана 21 гектар муэх аьрдар. Из а хlама ца доацаш шиь-ах норма (234 процент). Кхыча механизаторашта хьалхашка кхуга хьадунарйтар вола хьокхаш бахеха дарегlа шиштта даьнаш. Цуа тlехьагlа дlа-тьа тоза кьинели, 10 сом ахчан премии елар цуна. Из хьалхар къахьегама листока тlа. Хозача аланазина кийчаьь я листокаш.

Йог гlоадоал ухь шера юхьаша комбайна тlа хайчача lамигача сага Гардалон Уматгире хьахьамапа а. Шена, леста бу цо болх.

Вожаш комбайнаш 5-гlча бригаде дlа а яхийта цу хьаьене хlама ца дилаьш шоши чуйцар 4-ча бригадера 240 гектар хилаал бола муэх. 3,5 ги мара дезанар царна ше болх чаклбаккхара.

Хlана цу ялай тlара ча дlа а даьккха нохараш лел. Кхо трактор я дийнаьь а бус а болх беш. Хlана тахан-кхоана кlа чуэца кийчлуш ба комбайнераш.

Цар къахьегамо, балха опыто чlоагlа новкъостал ду тха, политинформаторий агитаторий партийни дош дикагlа наьха дог чу доалийтара, къахьегама еспарле деккъара.

Тилийтаг ваха механизатораш вай нехкарча, доавал деьарча кордача хоамех а.

Боккха терхаш тlабохийт вахага гойтара агитацина. Культстаноша хоаьыш хьувкъам чуэцара хеталаьча тайп-тайпарча лозунгашца, плакаташна. Нагахьа ца дlадодаш Соагlапчарча библиотека балхле Гетагазова Лида тlаьшкlала бlарча газетий, журналий, книжкай мохl а боалаш бригадашка па йоагlаш.

Хьувкъам чуэцара тешаш во лелаш тха отделене. Уж кхы а доккхагlа хилийтара хьинар ма кхеде хьожаргва сайга доагlача даькъа со а.

А. АМЕРОВ,
«Маагlабоцерча «Ингушский» совхоза 3-ча отделене политинформатор.

Хьаьнlашта гlуланх да дозига радолийташ бац Грознеески района «Советская Россия» яхача совхоза яхаш механизераш. Къаьстта дика бу аз болх ноахозе цхьаьалгlача тракторно-полеводчески бригада трактористо Эсниев Шитlаш. Хlара дийна 20—25 гектара тlа культиваци ю цо. 1957-ча шера денз боахаш болх беш волча механизатора lиензле я 99 гектара тlа культиваци яьй.

СУРТА ТlА: тракторист Эсниев Шитlа хьаьнlашта гlуланх деш ва.

М. Плиева сурт.

АПН ТЕЛЕТАЙПНИ ЛЕНТА ТlАРА

«МОНКАДА ТУРПАЛИЙ» БАЙРАКХ

ГАВАНА. [АПН корр.]. 26 июле Кубас деадергда белгалдаьнна ди—къаман восстани хинна—Монкада казармашта штурм аь 15 шу дизар. Цу денна кийчо еш болча фабрикий заводий белхлоша, гlулаккерча нека, пачхальалкхан иманей болхлоша аь лаьцай Кубай Профсоюзи центре вlашагlьалле «Монкада турпалий» сийлаккьа байрачц кихкер дуьца. Къахьегама аьа юкъьевеке хlензле а 2490 предприятере 160 эзар сесrlа белхлой гlулаккера сеги. Котбеннергаш лоархlаргба производстеннан задънаш кхоачашьяра хьокхамаш тlехдиле дараш, воскресникашка болх беш массаш иттош сахьаташ деьхареш, цу цхьан хенна шоай идейнни общеобразовательнни боерам лакхбош дань бола баьраш.

Укх денощка «Гранма» яхача газета кепадетт столицерча предприятешка аьхача юкъьаицерча котеленах доаа хоамаш. Гаванерча транспортникаши шоай низамца капитально тоа а аь, хана хьалха наьь тlа аьнкхай 30 автобус, столица ушлерча машиннаькъахоша, хана соьrlа 50 эзарней дукхагlча саьыташна болх а баь, 12 вагони 4 локомотиви юваметтаоттаьй. Портовикаша тоаьй 6 подъемни крани кхьйлла мухьаш гlадотта механизмаш.

КООПЕРАТИВЕРА 100 ДИПЛОМ

ПХЕНЬЯН. [АПН корр.]. Корея Къахьегама парте безитонаме декхар оттадьд махка кооперативана хьалхашка—юртарча культура боерам чlоагlга ябе. Фактоша йоах, из декхар толаме кхоачашдеш да. 1956 шера массане юкъара шаьынцаре образованиш юкъейвалейр КНДР-е, 1958 шере — ворхl шера, хlаьта сеаха апрель бетта — массане юкъара ийс шера образовани. Матна хьалиней керда юртбоахама лелорча дешара заведенеш, [illegible] Акадей технически школий боть.

Къаьстта лоархlам бола [illegible] [illegible] [illegible] зеча эзараш кагийча накагоп мол царошнен знйнош яда йиш хулийташ йола заочни дешара система. Масала, Пукчен яхача уездера Раквдэйски юртбоахама кооператив, Уквраа хlензле а 61 эзарошо юкъарче образовани агрономие цlн а кхына алпе лекарни образованен бола агрономи цlн а яьнкхай. Укх цхьан-шин шера 100 сеган тlаrбаргба дипломированни дараш бола агрономаш. Кхьача специалисташа кооперативашта новкъостал ду юртбоахама производства культура лекхьара, тоаьнагlа бола агротехника lомаре.

НОВАТОРИЙ БОЛХ ТОАБАРА

Творчески балха болхлой, изобретателаш, рационализатораш, инженерно - технически болхлой дукхагlа юкъеозара, мехкдаьтта предприятешкара дlаухача хишара шlенъаь мехкдаьтта продукташ хьакъоастаяра СССР-а мехкдаьтта чакхдоахачеи мехкдаьттахимически промышленноста Министерства, рационализаторийи изобретателайи общества Еррига-союзни Центральни Совето шиь конкурс кхайкаьй. Хьалхаръяр укх шера 15 мая дена 1969-ча шера 15-ча февралага кхаччалца хургьа. Из хетаьь я мехкдаьтта ца уш дола хийн тухи шlендаь хьакъоастадара. Цу конкурсе дакъа а лоацаш эггара толашагlен лоархlамегlен йола предложенеш екнача нахъ оттаьй 11 преми, хьалхара преми ваар сом а долаш.

Шоллагlйола конкурс дlайолаеннай 15-ча июле дена. Из хургьа тlадоагlача шера 1-ча августага кхаччалца. Мехкдаьтта чакхдоахача предприятешкара дlауха хий мехкдаьтта продуктех цlендара хетаьь я из. Цу конкурсе дакъа лоацачарна 19 преми хьожае оттадьа, хьалхарьяр эзар сом а долаш.

Цул соьгlа СССР-а мехкдаьтта чакхдоахача промышленноста Министерствы лоархlаме катализатораш хьеяча, павех дикагlа пайда эцийтара хьайийлла конкурс кхайкаьй. Цига дакъа лоацаш болчарна а оттаьй 16 преми.

Конкурсе дакъ лоацача предприятешта, организацешта, къаьст-къаьстача болхлошта вешача хана новкъостал дара шlашагlъахкай лаьрхlа йола организационни комитеташ.

Из дlайолаьър лоархlаме мероприяте хилар кхета а деш «Грознефтехимзаводы» объединене доалой болхлоша, новаторашa, инженерно - технически болхлоша тоахана, проектни, дешара институтий коллективаша хьинаре дакъа лаца деза цу конкурсашка.

Мичахьа балха вале а дакъа лаца йиш я конкурсашка. Конкурсий хьалхь малагlаш да ха беззам болчунна из товзгlа ГрозНИИ lилма-технически отдел.

Ф. МУСТАФИН,
ГрозНИИ lилма-технически отдела начальник.

Йистебаьнна6

Ялат чуэца дlадаьнна деноцка, кхаьча участкаш хержа а хержаш хьокхар оаха ялат. Кадарал lодулаьр дукха ожар тlаьхьхьнача участкашкара вар. Кхашкара балхаш дlаволаьаьча хьалхарча дийнахьа зеза арахецача болалтенешка хьйжача ха йиш а дацара дикагl къахьегама техникаш цишта дахкарли лоацкай.

Балгалде воагlа, укх бетта хьалхарча дерриге дерриге чуэца дезача ялатах эа чудина лоацкага, хlаьта дьатта дlаяхльчар кхо эзар соагlа тони.

Укхаза болгалбаьлар къахьегамо хьалха латтараш а. Масала, Ерохин Николайна, Филипов Александрпа нийсала могаш цхьахкка а вацар баланe. Флагштока тlарча таблица тlа касткаста хуэцалора механизаторий тайпан цlераш, баьхьа вай цlи хьахьхача шии механизатора яраш цlаккха а дlаяланер цу тlара.

Дика вlаштlехьбаьккхабар кхашка къахьегам. Комбайнаш а автомашинаш а кхашка сайцл моттиг хилацар цlаккха а. Из баххьа доахаш, духхьал яхь хийлахьа йистебаьлар кхаш лелалераш пачхальалкхенга ялат дохкара план кхоачашдьь. Дале а, кхы а ара дезаш 1700 гектар ялат лаьсадар боахам, кхашкара балхаш кхы а чlоагlагlа сихденнадар.

Цхьабакъьа балхаш ньахнар бацар кхаш лелалераш. Масала, Ерохин Николай шийн декхареш бlасагlча кхио тlехкхоачайнар. 276 гектара тlара ялат чуэцазар це дехкарах хоагlар 172 гектар мара доапача, хlаьта аьрда ялат 630 тони хилар. Цунна тlехьа воагlар. Филипов Александр. Шаьи бора а йоаккхаш лелаюра комбайнерашна карара кара теле цlе байракх.

Тlехьара а, укх бетта коойтталагlча дийнахьа ялат чуэцара балхаш чакхдоаллаш тlехьара все аьрдар комсомолец волча комбайнера Тучин Илява.

Дегаш гlоадоахар комбайнерий, водителий, кхыча механизаторий шоаш хьахча толам долча хоамаша. Йоацача хана чуэцна хьахкхар дерриге ца бола ялат. Хlана атта да итогаш е а. Иштта, механизаторашта юкъе аьрдача яхье хьалхара моттиг яьккхай 330 гектара тlара 760 тони ялат аьрдача Ерохин Николая, шунна тlехьа воагlа Филипов Александр. 316 гектара тlара 725 тони ялат чуэцна це а.

Кхашкара балхаш lадолаьаьча дена 176-аза сонча ахьалоа тlехкхоачашьньй механизатораша. Хlаьта из балхаш дохаш 880 сом преми а оакай царна. Премеш яларга зилаача а хьалхара моттиг хьанхар Ерохина.

Тха колхоза механизаторий районе массанел хьалха йистебаьлар ялат чуйца, пачхьалкхенга из дохкара план кхоачашьай.

Хlана хута чуэцара кийчьош а комбайнаш.

П. ГОЛЬШИН,
Шалинский района «Красный пахарь» колхоза парткома секретарь.

РАЦИОНАЛИЗАТОРИЙ ТОЛАМАШ

В. И. Ленина ваь 100 шу дузача денна къахьегама толамашца цакъьбахара социалистически декхараш тlаьцаш. Къилбаседа машинаькъа Грознески отделене рационализаторашца дош, ленинаш пятилетка чакхъйлалеьа. 1 миллион эффект лургбола рационализаторски предложенеш балха юкъейоала.

Цу зама дена кхьа шув ах шув мара даьнналац, баьъа, цар хlадале балха юкъе 1200 рационализаторски предложенеш йоалаьй. царех хинна пайда 320 эзар сом да.

Дикагlболча рационализатораштa юкъе вуда ухказа вагони депо слесарь Н. Карпэин, автоконтрольни пункта начальник а. Герасимчук, локомотивни депо слесарь в. Соловьев, ихьбараш а.

Г. АНОХОВ.

ЛоархIаме дешаш кхоачашдеш

Укх тlехьарча хана парте Сунженски райкома балха практикана юкъедахаз коммунистата отчетно-хержама партийни собранешкен районa партийни конференцен аьна критически замечанешкен предложенешкен къежилга.

Цу даькъе чакхдака лаьрхlача гlулакхий плана тlа белгалдьлар: гавобензинкови завода оставален наъ чуlа цlенош хьаделга сихдара йоагlаш йолча республиканскн организацешка гlолла новкъостал делга, районa колхозашка топлинаш е гlишлонгий материалаш къоастаяра дош республика юрта боахама министерствага гlолла къоастаделга.

Уж дешаш къоастадара КПСС райкома секретараши промышленни отдела заведующим боахамий кулгалхоща цхьаьа цу моттигашка хила а хиниa, иштта хьалий дукхтlабийлар, хlаьта предложенешта хьакъехьара дешаш къестале вагахьа цхьана баха «Грознефть» объединене а юрта боахама министерстве а хилар. Из бахьан долаш уж дерриге гlулакхаш вlаштlехьдаьннад. Оврадеи наха чуlе цlеноши эксплуатаце дlаденнад, районa пхе колхозе телефонаш яьй. Цулухьа аллаа цхьан «Победа» колхоза 50 эзар сом гарга пайда кхиннай хьалха хьадоала баъцадаараш доххарах.

Чакхдаха дезача гlулакхех лаьрхlа КПСС райкома болхлошта тlадаладар дешаш къестадара моттигашта дукхагlа новкъостал доаттаделга, каст-каста партсобранешка хулилга, партийни организацешка гlолла комсомольски организацешта дукхагlа практически новкъостал доаттаделга.

Уж предложенеш кхоачашъяра КПСС райком ВЛКСМ райкома дикагlа новкъостал де яьнай, дага парте райкома тlачlоагlаь оргтдела боадло хул ВЛКСМ районa бюро, тоалуш доагlа комсомольски организацешта кулгалдара гlулакх юххьаьцарча партийни организацешка а.

Царе райкома оргтдела график оттаьй партийни собранеш чакхъяхара — КПСС райкома болхлошка партийни собранешка вала йиш дилийтар духьа. Каст-каста партсобранешка хулаш а цига доклаш еш а ба райкома аппарата болхлой меттел, бюро члена в райкома членаш а. Цу тайпара йола йиъ - йиъ собрании яьй укх тlехьарча юкъагlа хlара парторганизаце, областной партийни конференце итогаш йийца собранеш а еш.

Цу собранешка даьча декарий, белгалдаьккарий, предложеней хьакъехьа чакхдаха деза гlулакхаш а къоастадаьдар. Республикански организацей адресагlа аь критически белгалонашт декарашн КПСС Нохч - Гlалгlай обкомага дlахайтал райкомо.

Цехий парторганизацешни партгруппаши йолча йоккхийча парткомашка КПСС райкома графикагlа апрели чаги чакхъяьккар коммунистий критически белгалонашн предложенеши кхоачашъяра леламах йола вешаш тайна партсобранеш. Цу тайпара йола собрании чакхъяьккхар, масала, «Сунжанефть» НПУ парторганизаце (парткома секретарь ков. Крутлов). Цу организаце отчетно - хоржамий собране къамальаш даьча кн. Федечкинен Захаровен критика хьар халкъа тlахьожама центральни группа балха, цун балха план нехашкен производственни бригадашкен дlайонайташ йоацига, рационализаторски изобретательски балха кулгалдар меддениата, болхлой бытовой хьалаш во дела, н. кх. дь белгала а доахаш. Цу хьакъехьа а дезадаш чакхдакар духьа партком халкъа тlахьожама группа состав кердаьяхкхай, группа балха планаш хlара бетта чlоагlъю, уж цехашкей бригадашкей дlайохьийт. ВОИР-а керда состав хержай, рационализаци изобретательства балха план оттаьй. ВОИР-а членаш заседани чакхъяьккхай, даим болх бу производствени совещани вlаштlехьъяьнннад. Болхлой бытовой хьалий хьамъехьара дош партком заседанен райкома бюрон дийца а дийца, хlана аз хьаь тоалаьд.

Цеховой парторганизацешта кхуэсалара хьал а тоалаьд. Партком хlара бетта дахьаьь цеховой парторганизацей секретарий совещанеш чакхйоах, квартале цхьаьза цар семинараш хул. Партком заседание лоллийгlад цеховой парторганизацей балхах йолча цхьаь отчетага. Укх шера дикагlа болх бе яьнай № 1 йолча промысла, lаьара-хи цеха, кхьайолча парторганизацеш.

Цунца цхьана белгалдоалаш да коммунистий дукха а предложенеши декхараши хlана а кхоачащдаза хилар, уж кхоачашде деза ханаш тlехьадаьннадие а. Масала, кхоачашдаьнац вахтови болхлой дlа-са кхухлара йолча транспортаца буровойш lалашъяр санна дола гlулакхаш, хlанзалца къоастадаш дац болхлой доагорца lалашбара дош, шораш лахчаннен карадаш толац, хlана а тlехьа сийрда ца йоахаш я дукха а буровойш, болхлой поселка цхьайолча улишка сердал яц. Уж дерригд а дешаш къестале деза кхыча организацешца цхьана, хlаьта цар гlулакх тlехьа а тетт.

Белгалдоалаш да иштта хlьычарца дуваьденна хlама а доалаш, шоай кхоачашде йиш йола гlулакхаш а далаш хилар. Царех да, масала, коммунистически къахьегам бахьанерча болама кулгалдар тоаделга. Цхьабакъда, промжено из гlулакх во делалу. Кхоачашъьекхи къоачача коммуниста КПСС Устав lомадара йиола йохьара хьанъекхьа коммунистана аь предложени а.

КПСС райкома бюрос оттаьча графикагlа укх шера июле районa йоккхийча парторганизацешка чакхйоах райоели партийни конференце коммунисташа аь критически белгалонаши предложенеши кхоачашъяра лелаш хьакъехьара КПСС райкома хьалхарча ах шера баьча балхах йола информационни-отчетни собранеш.

Парте райкомо дерхl коммунистий критически белгалонийи предложенеи хьакъехьара гlулакх партийни организацешна цу тайпара терхалдеш лелараш критикен самокритикен дегlаххулаоа гlо дергdлар, коммуниста гучадаьккха кхоачашбоацараш дlаяккхара бола партийни, советски, боахама органий бехктоххаи лакхбергхилар.

А. МИХАЛЕВА,
КПСС Сунженски райкома оргтдела заведующий.

КЪАХЬЕГАМХОЙ ХЬАШТАШ КХОАЧАШДЕШ

Юрташкарчен поселкаши Советий болх тоабара йерриге низ тlабохийт Грознерча Октябрьски районa № 6 йолча депутатий Советa. Дикъо депутат юкъевоагlа цу Советa. Харжархоша шоашта тийнна накхаш вахаре чакхдоахаш, производстве хьалха латташ, массадолча хlаманна шоашкара хьекхам телаш хьабоагlа уж дукхагlбараш. Къахьегамхой актива новкъосталца боахаме культурни строительства дешаш кlоарга тlехка, уж Совета заседанешка дувца уттадеш, харжархошта юкъе организаторски болх беш хьабоагlа депутаташ.

№ 2 йолча горбольница лор-терапевт, керттерча лора заместитель я Совета балха кулгалдеш йола коммуниста Александра Ивановна Щербак. Унахоша я больница коллективо а чlоагlа-бийду Александра Ивановнай. Хlана шоалагlа хержай из Горсовета депутаталле. Дийнахьа царвалца унахошка хьожаш, цара вlашт доле зарба дел а хиле ше депутаталlа хержача участка йоаха из. Цига шийн харжархой бахача кlошка чу а ухаш царна эшачунга хьож, шийн участка керлахар, е утташ дергзар зуо. хlаьта цига ца ва хилийтара сарцагlа а йоал. Дика новкъостал ду Александра Ивановнана бахача наха а. Цар дика кхетаду Александра Ивановнас мел бу болх наьха духьа мара ца белга. Дукха Сийлен грамоташ тийнвай Александра Ивановнана республика здравоохранени Министерства шийн болх цу кха лелабарах.

Иштта дика къа а хьегаш шийн депутатски декхараш дерттlа кхоачаш а деш хьайоагlа № 67 йолча школа директора заместитель хьехархо Шипунова Валентина Ивановна а. Школан дезьлаш гlоннв йолча комиссе председатель а я из. Хьинар долаш еаг я из оал Валентина Ивановнах бахача наха. Цкъа аьхки барш дешара чухийцача денощка дар из. Окружни яха улица тоеа хозъе а дешарчойи бахача наха аьа а бахха воскресник дир Валентина Ивановнас.

Боккха теркам тlабохийт Валентина Ивановнас берий дешара, царна кхетам балара дешашта.

Йоалагlча классе дешна вагlаш хинна кlаьнк Игорь дешара тlехьависа вахтар, экзаменешка ахатар, харнахьа дела ваалар. Цкъа-шоала кlаьнкаца къамаьл дир Валентина Ивановнас. Цхьаккха жоп юха ца душ велха кlаьнк. Цун да-нана долча яха хилар из. Техкача цунна гучадаьлар кlаьнка дукхагlа йолча хана цlагlа ца цкъаь велга, засинамаш аль зайча гlулакхаш лелаелга, кlаьнк хlалле теркал ца велга. Гуттаь материалаш суде а еша дальнаьна lоалахьара кlаьнк хьаьвкхийтар цо. Хlана Ассинойски берий цlагlа ва Игорь.

№ 8 йолча домоуправлене балхагахьежар Валентина Ивановна. Бахача наьха заявленеи жалобаи ухкале дерттlа терко ца аь моттигаш гучаялар цунна, цул соьгlа квартирашта ремонт е даькхе бахача наха къачуйнна массеха шера яха заявкаш а дузаьдар. Цига ше дийначех [illegible] акт райисполкоме дlачуэлар цо. Цу гlулакха бехке бараша шlенхаштта бехн бир, хlаьта квартирашта ремонт яра боллаш хlама а деш латт.

«Октябрьнефть» НПУ сквашинашта капитальни ремонт еча веха бурулеттар ва депутат коммунист Крушин Артур Петрович. Болхлой коллективо сий а деш промыслови комитета членалла, новкъостий судан председательалла хержар из. Шоалагlа херж цар из депутаталла а. Болхлошта эшачунга шийн вай ца бхобеш, мукъа ха ца къувсаш хьож Крушин.

Харжархоша а № 2 йолча горбольница коллективо а чlоагlа сий деш я райсовета депутат медсестра Ахматова Зава. Цун хьинарна, духхьал из оарцагlъяларца билгай Окружной улицагlа моттана тlавуташ бола никъ.

Кхоалагlа хержав Октябрьски райсовета депутаталла Мусаев Эзудин. Нохч-Гlалгlай химзавода тезата цеха отметно-делания отделене дубльщик вахаш вола бу цо. Массех хана шийн денна бетта задания тlехкхоачашъеш хьавоагlа из. Массехка шу да Эзудина портрет завода сийлен Доска гlа хьалтеха доалла. Дукхазза хчан премеш а совгlаташ а тийнна цунна завода администраце хьокхаш а толаш це кхьехьегаах.

Дукха терко ю Эзудина микрорайоне торговле тхьаьстта ше йокара тойтдбале вайк тоабара, из дукха нах баха районе нолаштачунца lалашъяра. Из за № 57 йолча школа газификации [illegible] я.

Октябрьски райсовета депутатий гlулакхех, цар хьинарах яха дукха яха дуьцха йиш я. Районa йоккхача актива новкъосталца эзир вlаштlехьдоал цар харжархоша шоашта тlадехка декхараш вахаре чакхдаха.

— Беррига депутатащ, — йоах массадарча комиссей председатела нов. Щербака, — харжархой наракаш кхоачашдеш общественни болх бoрал соьгlа дешара, здравоохраненешконстречване, иштта ахьдолча дешашта йолча массадарча комиссей балхе дакъа лоацаш ба.

Депутатски Совета зама йоаккхи дукха транспорт дlа-эьай лелача Окружной улицагlа ихерамае lалашъяра. Улицагlа эшачча дакъа знакаш оттадай, зама болх беш я «ГАИ» пост, общественни инспектораш. Харжархоша тийнача накахех дукхагlдараш кхоачашдаьь депутаташ. Хlаьта хlана а дукха ва уж хьала бенаш, цар новкъостал эшаш. Укх денощка беррига теркал гlабахийтай цар шоашта хьалхаяда латти декттора дела дешаш вахаре чакхйодара.

Г. АЙХАЗОВ.

Калмыцки АССР. Сарписки кхерашка тlодал дошо маьха я. Доrlаш тlалам лаьтта бежача, цу сахьате баьша къайледоакхк лаьтти. Цхьабокъда. ешта моттиг тагахьа мара дийслац. Бехъа хьехкача мухо лаьтташ тlа мел йола хlама мори. Хlана цу моттигашка канала чу гlолла хий дlадоаладеш латт. Цу хин система хьалхара ерlа хlашаше я аь яьнай. Цо тlоадах ду 35,5 эзар гектара. Йолга чурча хиво новкъостал ду дуге, кlа, баьцадааараш, баьшаш кхеяра.

Сурта тlа: садоьнйташ йола тlоадал кхаьчай арешка.

И. Суровцев сурт.
ТАСС фотохроника.

МОТОРА ШОЛЛАГIА ВАХАР

Луганскн области Ольховски газови промысла шоалагlча сквашине хинна эзари бурув деттора белхий кхерамазен техника толашбатьен долаш хинна хlама доцар. Проходчикаша шаьынцара кхоалгlа 600 метр йолча белгалонга кхаччалца lочу а хийта, эlн дерттlа цементца вlачlоагlъечча хана цхьаккхе а хlама доцар ватар бургдолчоа тlара. Хlаьта а шийтта сахьет даьнначул тlехьагlа сквашина чура цlаьхха хий а доладенна, газ кlаш телар. Породе мотордел хьексолар бильоп долор буьнлача сийго из ваьр а а, скважина тlа гlорбенна цlена ала беьар.

Бурув доттараш шераш бераш моттиге оборудование дlаедилла болабелар. Дуганскера пожари команда кхьачар. Хlаьта а йоагlаш йола газ кlаш йоаьга кlоатlельдолонар бохан ший бохан 22 шодонга чура чlоагlа хий детташ е.

Тlешта турбореактивни установка йола пожарни машина ера Харьковера. Цорга хlама боатlа санна чlоагlа угlа йолелар турбина: цо шийн сатна чура арэтухар хlара сенунда 40 килограмма кхоачаш дукха йола деттаро продукташ. Газа хlама йоагача фатуле мишта тlехьабелар уж. Цунца цхьан хенна цар йолча гlара хlара секунда 40 метр шийн дlадетта хьа лоборгло стеана чура. Газан гlабба ца чlоагlачийтар цlерa кхуврча, хlаьта зола оле теле а тедар, цlийбеня эшаш металлически кlийло цел е бора.

Духир аз чхахьа йистебаьлар цlерцара тlом: эрдила а 3—4 минута мара жийнаар гlерьььна кхиге цlера кlахк юкее. Из йистебаьлар бурувдеттараша, кийча лаьтта заложни агрегатош гlулакх да а йоалайийтаг цар скважина «ееtоlайр» цунна цlенга цементирове а аь. Шоалагlча дийнахо доладенар бурове оборудованеш [illegible].

— Йоагаш йола газ йола турбореактивни установкаш юкъеяькхар Украина промыслашна дукхаьынка даь хlама да, — аьлар АПН корреспондентага «Харьков-Нефтегазразведка» треста керттерча инженера Иван Московкина. — Нагахьа санна хьайза эшнача цlерцара хьоасам йистебалаха пожарнешц» бурувдеттарашен тlаrlаотте къахьегам денош-бийсаш вlашкаьа дийзадела, хlана турбореактивни установка массех минут лелаеха йоаю эшна цlи.

Йола йоь шина турбореактивни двигателе газ гавзени мехкдеттаи вlаширашта бийсах цlераш йоае СССР-а эггара хьалхагlа шоайхьашей Азербайджана нохкархой зар управлене lилма-техника отдела белхлоша. Турбореактивни установка вlаштlехьъаннкхаре йола цар опыт дlа а ийца, тахана хьожарнн Харьковски областной управлене белхлоша, шоай гелзалаш юкъеяльхай шуна.

— Фата кеппара шийн зама юкъе яьнача «МИГ»-а двигателех гаьзо установкане пайде а ийца, конструкцина дукха лоархlамеве хуйцамаш юкъедаккхай оаха. Эксплуатаци еча эффективнагlа хинна из, — йоах управлене начальника инженера Александр Сумцова. — Тха установка доагор чуданта механизированни системе, хlаьта цо из операци цхьан минуте кхоачашйе йиш а хулийт. Дистанционни управлени компактнагlа а яьттуа белашагlа а хинна дlаттай.

Хlана зама боахаш латт игга латтуш йола материалех ламай томиншаш подвалешна керла цlераш йоа турбореактивни установка пайда хиыйоаи тоарон.

Николай НЕСВИТЕНКО,
АПН корреспондент.

ШОАТТАДЕН ОАГIУВ

ДIА А ЯЗДЕ, ЮМА А ДЕ ХАЛКЪА ИЛЛЕШ

ХIАРА халкъа да шуй иллеш. Вахарах, гIулакхех, хулача событеех, деллах, кхьча хIамаех йола халкъа уйлаш я цар тIа юкарахь. Вайнахха а за шоай митта даза иллеш. ТIехьентара тIехьенга кхочаш хьадовгIа уж, тоаду, шаьрду. Уж халкъа хьахкъала ганз я. Цудухьа халкъо лораду иллеш. Царна я халкъа дег чура йовгIа цIена оаз.

Нохч-ГIалгIай халкъа лирически поэзи къамах доалла кIоаргга гIулахь да, цо хьагойт оамал, быт кхетам, вахара тайп-тайпарча хазара социальни овлаш. Масала, СийлахьйоккхаОктябрьски революци хилалехьа цхьаккха бокъо йоацаш, баьде- вье, миска баьлаб нохчийн гIалгIайн къахьегамхой. Цу замах лаьца доахача халкъа иллеша дуви из хала вахар гIайгIане а бала ехайкобеш а да уж. ХIаьта советски замох доахача иллеш тIа ираз дола, паргIата вахар дуви, безаме, а хоза а я цар оаз. Бакъда, вайнахха дIоахача замах иллеш дика вахар хургхиларах дог дидла, пессимистически уйлаш йоаш дац, тIалатта бала дIа а баьнна, паргIата зама йоагIаргхиларах тешаш да. Оптимистически трагедеш тIа санна иллеш тIа вувша турпал ва ирах дола кхоане йоагIаргхиларах чIоагIгIа тешаш. Саго сага низ бара, хьакъ доара боаьо йоацар тIаьттадара духьал майра ек цар чал. БIезагал, цIаьрматал, зовлал, доастамаа сагI вела-дургволча оагIорахь юш цу иллеш тIа. Бортамукъаь денал, къонахчал, халкъа долча гIулакха вала везе а кийча хилар — уж дувцарга сага дог ураоттош, уйла лакхьеш да иллеш.

Художественни дешаца халкъа мировоззрени, культура, быт, гIулакхаш, оамалаш йовзийт цар. Вайнахха лоаде иллейни низе, баьйолча хоза, цар художественни самодеятельноста тIаьйзаб эрсий геннальни писателаш, гIорбаьнка бола Iилмахой, лингвисташ, этнографаш. Сага сие хоалах йола кортамукъал еача вайнахха кIоарга уйлаш, дагардараш кийпал це поэташта, музыканташта, живописцашта. Сийлахь - доккха эрсий писатель Л. Н. Толстой, гIорваьнна вола эрсий поэт Фет тамаш еш хиннаб цу поэзех, цар эрсий метта ла хьакх яотчий иллеш.

Мел чIоагIа повсел доалламбрая зика йолаши халкъа лирика хилар, цун чулоацам вахара бакъдар дуацаш беце, художественния лоархIам боалаш хургъя. Халкъа багахбуваьца иллиоаларий керттера образность а бакъдар дувцар. Из дика ахнал укх халкъа стихотворене тIа:

«Чераш чаккхаьла,
Нахкъа бIоахалла
Цкъа техча тоъаргьа
Дикача дика шад,
Майдана йоаккала,
Нахка дуккала
Цкъа ахьча тоьарга
Харихурглоаща дош...»

Вахара бакъдар хьахбоахаш а вайнахха иллей музыкальни стиль а. Шуй мелодикаца, ритмикаца эргаш а из.

Нохч-ГIалгIай иллей гармонеш шоай тайпара я. Европерчарна тара я уж. Эрсий грекайн гуржийн долча товжаранта тара да цар товжараш. Оригинальни йолча ашара кIийлеч тIа хьакха да Нохч-ГIалгIай хIара илли. Безама иллеш хьадаьа ше къавстта, кIезиг-дукха юхоалаьш йолча бочалце. Социальни вахарах долча иллеша дагалохийт шоай доаттанга диллача эрсий дIаьхдаь оалаш дола иллеш.

Боча муам болаш тайжа цхьан саатала вокх оьлага доалаш да нохч-гIалгIай ага тIара иллеш. Вайнахха цхьадола лирически иллеш айдаьи лаьгIаьи доашаш, рикъера, дерра оалаш да. Масала «Черан моарцил» ала илли. Цхьадараш за юкъарча оазаца, тайжа, тIаккха луш-луш сихлуш мелодийн кагийча лаьхен халхара ашарга хоалаш. ТIемахи эскарахи лаьца дола иллеш, хьалла. гIа бакъахара рити йолаш а эрсий халкъа салтий иллеша тара а да.

Вайнахха лирически илле художественни стиль дуккхача бIаьшераяшка хьахрина а, уж иллеш хьадаьраш гIийртаб чоалхане, кIоарга уйлаш, аттача, кхетабергболча, цIенача меттаца хоза дукхача хешашна дIаала. Иштта доала илли е зик а деле дIалоал, е иллиаларховна тоаду. Вайнахха лирика къахаш шуй тайпара хилара доаш телашца къоасталургда цун гуржий, хIирий, черсий, дагестаний, вежараьаша долча кхьча вIаший иллей поэзица бола бувзам къоастабаьчул гIехьагIа.

Боккъа лоардIам болаш а Нохч-ГIалгIайн Тиркацарча казакийн лиришкай вIаши йола хилони а.

Кавказерча халкъий вIаши доалча этнически гIулакхашта гаргало тессай цар художественни культураша юкъе, духовни вIаши йовзийтай, дIа-яха хилал уж. ХIаьта из царна юкъера гаргало чIоагIа лакхъенна царна юкъе, цхьан къамо вокх къаман иллаш шуй лоархIаш.

Кхьца къаьлий лирикаца вIаши мийс а ол Нохч-ГIалгIай халкъа иллей лирика тахара йиш хулийтаргъя шоай иллеш. кхьайола халкъа произведенеш нохчашей гIалгIашей хьа миштта язй ха, цар эстетически чах бохал быт Iомае, тайп-тайпарча исторически замаьца къаман характера эволюци миштта хиннай а из хьахилара процесс а йовза.

XIX-ча бIаьшерей а советски хана а гIорбаьнна болча писателаша, музыканташа, этнографаша чIоагIгIа теркам тIабахийтай нохч-гIалгIай халкъа поэзе Iомадара, из йовзаро невкъостал дергда дунен культурана йовзаш бола моттигаш тахкара а йовзара а.

ХIанз дешархойи студенташа каникулашка болча хана шорга йиш курагъя халкъа иллеш гулде, дIаязде. Царех доккха ганз хургъя Iилма довзара. ХIара хьехархочун, дешархочун, студента декхар да из.

М. ДИКАЕВ.
Нохч - ГIалгIай педииститутуте преподаватель.

СПОРТ

Кхойтта берий команда хилар «ТIоарска бургаза» прия яьккхара «Динамо» стадиона яхьаш дIахьош. Сакъердале ер «Кавказа» «Вымпела» ахача шин команда мехе хиина ахь. Техникецца а дикагIа а довзар «Вымпела» футболисташ. Пуйудуьа кот а баьлар, счет 3:1 йолаш.

«Чайка» яхача футболисташ эшабир «Заря» ахача команда спортсменаша.

ХIанз финало лоалургбаран белгалъйьшкаб. Уж я города йить района команда.

О. НИКОЛАЕВ.

Пролетарски батальона цIерагIча культура Дворце хьийкхинчу керла выставка. Иза я «В. И. Ленин — изобразительни искусствон кхачи темина кетаяь. Дуккха къахьегамхой ух цу выставкагIа хьажа.

I. СУРТА ТIА: культура Дворца выставочни зале.

Н. Кобиашвили сурт.

Доазол декъара

ВЬЕТНАМА МАШАР БЕЗАЧА НИЗИЙ СОЮЗА ЗАЯВЛЕНИ

ХАНОЙ, 17 июль. (ТАСС). «Нан зан» яхача газето арахьакхай Вьетнама къаман демократически машар безачей низий Союза заявлени. Цу тIа критика ю Париже официальни ена беседашка американски оагIоно лаьцача позицена.

«Союзо дIахайхалу, — йоал заявлене тIа, — шин бетта совгIа йолча хана Париже ена беседех хIама хиннадац ВIашагIкхийтта Штатий оагIонгахьара дог дIеча гIулакх ца хилар бахьан долаш. Вай лаьа! Париже ена беседашка США шоай позици хувцарга, Къулбехьен Вьетнама халкъага машар из шоай тоIаме хилар, праз шакхахийтаре шийса способ лохаргйолаш.

Заявлене тIа белгалдоаккх ВIашагIкхийттача Штаташа Къулбехьен Вьетнаме агресси Къаьбаседа Вьетнама духьал мехк бохабеш бола тIом лоаттабеча лаьа, мехка шинна а даьхьа тIара вах хьаман моастагIчуна духьалара къовсаме вIаши улув етта хилар. Вьетнамски халкъа къилбаседе а къулбехье а из дехкара бокъон а, вьетнамски граждански къилбаседе а къулбехье а моастагIчоа етташ, цуна шуй лаьтта етташ, шуй Даьхен хьакъехаре сий лоле лохар кхачачашу».

«Вьетнама къаьмие демократически машар безачей низий Союз, — йоах заявлене тIа, — дIакхет «Къулбехье мукъаьниккхара гIулакха тIехь керттерча дакъе шуй низаца чIоагIIало луьлача Къулбехьен Вьетнама халкъа бокъо а шоай къилбаседа безача шолий незнахешара массе а оагIоралла новкъостал дIаэзна» яхаш йолча Къулбехьен Вьетнам мукъаьниккхара Къаман фронта хетачок».

НЕОНАЦИЗМАНА ДУХЬАЛАРЧА КЪОВСАМА ТIАХЬЕХАР

БОНН. 18 июль. (ТАСС). «Къона социалистий» яхача Нюрнбергерча организаце нах гIоъьийхар Германе Федеративни Республике неонацизма ена влиянена духьала хьада къовсам лоаттабара.

Организаце белгалдоаккх, неонацистски «къаман-демократически партецара къовсам «тIагIолла лоаттабаь бита йиш яц», яхаш.

«Къоначча социалистий» заявлене тIа белгалдаьккхад, национал-демократически парте влияни лаьхъьларе тешал ху, антикоммунизме юзуйташ духьал а дуьйцаш. тIехача замаш ишуй мехка шоай доал юкъоттада вIаштIехьадалар.

1623 шу тIаьхьадолчаш сотрудникаш политикий лоархIам бола гIулакхаш лелаьдьча ниманакаша, политически деятелаша, профессораша 1949 шу даьллинчул тIехьагIа фашизмана тIабола низь белар, ала дIаьлийцир къаьнара позицеш.

ХIанз Германе Федеративни Республикеа тIаьатт «фашистски диктатура юхаьзаьра» кхерам. Из кхерам тIабаьккхара Iалаьмате боккха болх бе беза. Из дара вIашагIIахета дезз бокъонна демократи лорае гIерта леорига низаш, йоах заявлене тIа.

ТIЕМА-ПОЛИТИЧЕСКИ БАРТ

БОНН. 18 июль. (ТАСС). Малхбузерча Германе эзгара йоккхагIьрех йолча кемаш деча предприятега — Гамбургерча «Блом унд фосс» яхача фирмага Португале правительствагара заказ кхаьчай цу мехка тIема-флота кхо кема де. Укхаза дувцараш да корветаш яха тIема кемаш. Хи кIал лелача кемашца беча тIема эша «вай хачарха эттара» дикагIа йолча средствашца» Iалашъяь хургда уж.

ТАСС-а комментатора А. Тюлаева язду:

Цу тайпара, кхы цхьаькха а гIа баьккхаб Боннан Салазара режимаи юкъера массе а оагIоралъара вIаши деладу гIулакхаш дегIадоалалеча Уж хIанз тIа-тIа шерлуш а да. Хова ма дий, уж гIулакхаш бахьан долаш Партугалех Малхбузен Германе монополешта йола лоархIаме рынок хина ца |еш, капиталовложенеш пайда [illegible]
ФРГ [illegible] масал [illegible] Вай [illegible] ФРГ [illegible] лакхан [illegible] сто [illegible] кар хь[illegible] 40 реактивни истребитель-бомбардировщик Лиссабона кийчьара. Дуккха хьача хаттараша жеч луш официальни Лиссабоне йоазар, уж самолеташ «духхьал Португале мерча гIулакхашта лоархIа ва».

Цхьабакъа дукха за йовлаш лоархIамерча газета «Франкфуртер альгемайне» мукIаро ца ахча дагийзар Бонна яхьайта тIема материалаш, царца тIема самолеташ а йолаш, Португальски Гвинеера, Анголера, Мазамбикера къамий мукъаьлахара болам IотоIабарга дIаахийта харлургхилара.

Цу дерригех португальски правительствас Боннана луш дар да бундесвер Пиренейски ах гIайрен тIара стратегически позицеш елар. Укхазз дувцар да, эттара хьалхачу аргIана Лиссабонера къулбехьа 170 километр хула. Бежа яха тIема-фецара база йиллар. Малхбузен Германе эскара доазол декъара эттара йоккхагIйолча [illegible]

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

20-ча ИЮЛЕ

В. И. Ленина цIерагIара майда.

19 сахьати 30 минути яьлча трамвая управлене клуба художественни самодеятельноста концерт. 21 сахьат даьлча «Болхлой дувцараш» яха кинофильм хьокхаргда.

С. М. Кирова цIерагIара садоIен культуран парк

Зелени театре японски эстрада концерт. 19 сахьат даьлча «Маяковски — Ленинах» яха беседа «В. В. Маяковски» яха кинофильм хьокхаргда. 18 сахьати 30 минути яьлча — музыкальни раковине — симфонически оркестра концерт. 17 сахьати 30 минути яьлча массови площадке ловзараш, конкурсаш, аттракционаш. 14 сахьат даьлча дешара павильоне «Нохч-ГIалгIайчен Iалам» яхача картинай суртийн выставка. В. И. Ленинах дола диафильм хьокхаргда. 20 сахьат даьлча халхара площадке — халхара сайре.

«Красный молот» завода культура Дворец.

12 сахьат даьлча библиотеке «Маяковский — революце поэт» яха книжни выставка обзор. 14 сахьат даьлча «Ленин Октябрь» яха киножурнал хьокхаргда.

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец

11 сахьат даьлча саг йоалларех «хара торжественни да. 11 сахьат даьлча «Юность», «Радуга» яхача берий клубашка IX-ча Дерригдуьнен кагирхой фестивалера берашта лаьрхIа йола беседа. 19 сахьат даьлча Зелени театре металлургий Денна хетаяь беседа. 20 сахьат даьлча автоклубе металлургий Денна хетаяь кинофильмаш хьокхаргда. 20 сахьат даьлча ахканарча халхарий площадке — халхарий сайре. 12 сахьат даьлча деза парке болх беш я аттракционий городок.

Химикий культура ЦIа

11 сахьат даьлча йоккхача зале «Е бус в е диким а цIерана бе- гаш ца бе» яха берашта лаьрхIа утренник. 19 сахьат даьлча лекционни зале «В. Маяковске вахарах кхоллаенех» йола беседа. В. Маяковскех йола кинофильм хьокхаргда. 20 сахьат даьлча «Планета» яхача ахканарча площадке «Пионераш заим хьалха ба» яха кинофестиваль хургъя.

Н. К. Крупская цIерагIара культура Деорец

19 сахьат даьлча ахканарча кинотеатре «Из чаи доархIаме да» яхача темах сайре (СССР Лакхехьарча Совета 4-ча сессе материалех). 19 сахьат даьлча ахкенарча кинолектори «Даьхен болата чагигаш» яхача темах машениьъкъахой Денна хетаяь кинофестиваль.

Горьке цIерагIара клуб

10 сахьат даьлча парка зоазон тIа — спортивни ловзараш. 10 сахьат даьлча «1905—1907 шш революце хана Нохч - ГIалгIайчен лоазон тIа хиина революционни событеш» яхача темах краеведчески музея выставка. 12 сахьат даьлча «Комсомол — хьо хьоккхагIа вола воша» яха дешархошта лаьрхIа диалектопий

21-ча ИЮЛЕ

В. И. Ленина цIерагIара майда

19 сахьати 30 минути яьлча № 3 йолча сомий-баьццадаарий совхоза клуба духовой оркестра концерт. 21 сахьат даьлча хронико-документальни кинофильмаш хьокхаргда.

С. М. Кирова цIерагIара садоIен культуран парк

20 сахьат даьлча Зелени театре — Японски эстрада концерт. 19 сахьат даьлча кинолекторе — Дуненна халкъашта юкъера обзор, «Советски Даьхенах йола дош» яха кинофильм хьокхаргда. 18 сахьати 30 минути яьлча музыкальни раковине симфонически оркестра концерт. 17 сахьати 30 минути яьлча массови площадке — ловзараш, конкурсаш, аттракционаш. 12 сахьат даьлча дешара павильоне «Нохч - ГIалгIайчен Iалам» яхача темах картинай суртий выставка. 17 сахьат даьлча — Советски кагирхоех дола диафильмаш хьокхаргда. 20 сахьат даьлча халхарий площадке — халхарий сайре. 9 сахьат даьлча деза парке болх беш я аттракционаш.

«Красный молот» завода культура цIа

10 сахьат даьлча берашта лаьрхIа утренник «Зорька» яха массови ловзар, «Берий истореш» яха кинофильмаш хьокхаргда.

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец

10 сахьати 30 минути яьлча кинозале — IX-ча Дерригача дуьнен кагирхой фестивала хетаяь берашта лаьрхIа беседа. 19 сахьат даьлча Зелени театре «20-ча шерашкара комсомольцаш» яха ВЛКСМ 50 шу дизара хетаяь беседа (хьалхарча комсомольцашца вIашагIкхетар хургда). 20 сахьат даьлча ВЛКСМ 50 шу дизарга хетадаь кинофильмаш хьокхаргда. 20 сахьат даьлча ахканарча халхарий площадке — халхарий сайре. 10 сахьат даьлча Дворца парке болх беш хургъя аттракционий городок.

Химикий культура ЦIа

11 сахьат даьлча йоккхача зале — «Сона дукхалеза фаьлгаш» яха берий киноутренник. 19 сахьат даьлча лекционни зале — металлургий Денна хетаяь беседа. 20 сахьат даьлча культура ЦIен площадке — духовой оркестра концерт. 20 сахьат даьлча «ДоттагIал» яхача ахканарча площадке «Пионераш заим хьалха бе» яхача темах кинофестиваль.

Н. К. Крупская цIерагIара культура Дворец

19 сахьат даьлча «Ленина влени [illegible] яхаш котьювлаши я яха лекторш. В. И. Ленина 100 шу дизара хетала кинофильмаш хьокхаргда.

Горьке цIерагIара клуб

10 сахьат даьлча кIирандийнахьара садоIама площадка болх беш хургъя, «Ловзараш, халхараш, яхьаш». 10 сахьат даьлча 1905—1907 шш «Революце йолча хана Нохч - ГIалгIайчен лоазон тIа хиина революционни событеш» яха краеведчески музея выставка.

СТАДИОНАШКЕН СПОРТИВНИ МАЙДАШКЕН

20-ча ИЮЛЕ

«Локомотива» стадион

9 сахьати 30 минути яьлча физкультурни коллективашта юкъе бе ловзаеча бургаца яхьаш.

«Динамо» стадион

9 сахьат даьлча а 16 сахьати 30 минути яьлча а «ТIоарска бургаца» клуба приз яккхара уличи командашта юкъера футбольни яхьаш. 10 сахьат даьлча «Красный молот» завода спартакиада зачетах бе ловзаеча бургаца яхьаш.

С. Орджоникидзе цIерагIара стадион

9 сахьат даьлча шеххдаьттахой спартакиада зачетах волейболах ловзачар яхьаш.

Сомий-баьццадаарий совхоза стадион

17 сахьат даьлча «Спартака» ДСО хьалхара чоттег яккхара физкультурни коллективай футболистий яхьаш.

21-ча ИЮЛЕ

«Динамо» стадион

17 сахьат даьлча Грозненски мехкдаьтта институтан, педиститутан, Гудермеса командаш лайчаьул тIехьагIа котбаьннарий Нохч - ГIалгIайчен кубок яккхара футбольни яхьаш.

«Локомотива» стадион

17 сахьати 30 минути яьлча ВОГ-ен Гудермесан футболистий яхьаш. 16 сахьат даьлча машинамеха отделене футболистий яхьаш.

«Ставрогрознефть» стадион

17 сахьат даьлча «Луч» команда «Ставрогрознефтах» Ахкой-Мартана футболисташ ловзаш котбаьннарий командаи Нохч-ГIалгIайчен кубок яккхара футбольни яхьаш.

С. Орджоникидзе цIерагIара стадион

9 сахьат даьлча шеххдаьттахой спартакиада зачетах волейболистий яхьаш.

ИНДИ РЕСПУБЛИКА. Къулбе-Малхбоалене Азе чеккашка дуккхача кана дешо сий деш да цIазам. Цу кIоьалуш доахча къахьегамхошта ду дерригa баьаш дагардаь вала Iала ха. ХIаьта тамаш а из дукха бIаьшераш хьалха дена пилдаш дуацашн караIомадеш хилар.

Инде массехк тайпара чаккхдоал уж хьунагIара вампалаш лувшаьга. [illegible] баькъда, царех эттара чIоагIгIа вIи хеза а «Кхеда» оха оперции. ЧаргIьаша го баь Iул хьунагIарча хила дола из дуттара урагIча лакхача бераа тIатоIаду, хIаьта шигара арадала цхьа моттиг мара а яц. Из а хьалххе кийча а нь, лъуааь боанг. Йоккха гонзал а шо лаьна «есарац» дехка.

Каканакотен Бегуре яхача наччахьалкхен заповедни хьунашка аргIанара 33-гIа «Кхеда» хиннад массехк бутт хьалха.

СУРТА ТIА: лийца лилаш хенех дIа а дийхке. шоашта тIаьттача «есарай» хьалага дIаIамчална массехк дийнахьа хьунглеша дутт.

ТАСС фотохроника.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоалаш Грозне йолчаи а йоалаш, еIаш-дукха морхаш хургъя, малхбоалехьара лаьгIо мух хьекхаргба. 23—25 градус бIоалал хургъя.

21-ча 22-ча июле хувшалуш морхаш хургъя, малхбузехьара цхьарчоа лаьгIа а болаш. тIаккха гIаьххьа хьеккхаш мух хургба. цхьайолча хана догIа доагарга, дакъухькъаргда, бийсаша 18—20 градуси дениша 25—30 градуса йIовхал хургъя.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛАДУВГIА, ХЬАЖА

РАДИО
20 июль

6.30 — Нохч-ГIалгIайчен лаьттаделаараш (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Объявленеш. 7.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — Передачай программа. 7.25 — Москва. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — Ашараш. 8.30 — Керла хоамаш (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — «Къона тIехье» (эрсий меттала) 16.20 — Шуй каттарашта хоаш цу оаза (эрсий меттала). 16.30 — «Къонал» (эрсий меттала) 17.00 — «Оса» яха сатирически радиожурнал (нохчий меттала). 17.30 — Концерт. 18.00 — «Пятилетка болата хир» яха СССР-а Iаьмкача металлурге министра Казанца выступлени (Москва). 18.15 — «Къонабарий овлаш» яха литературни передача (гIалгIай меттала). 18.30 — БIунхой завнаех дола концерт. 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
20 июль

15.00—«Махачь» яха кинаочерк. 15.30—«Къонал эфире» ю —«Даим йоагарIола цIа» 16.30 — «Колхозни скаьIача цIагIа». Фотоочерк (гIалгIай меттала доаккх). 16.45 — «31-гIа отдел». Телевизионни спектакль. Кьолхара сери. 17.50 — Кинножурнал. 18.00—«ТIоарска бургаца» яха приз яккха футболах ловзар. 19.00 — «Иcта тхьа город» яха документальни фильм. 19.15 — Тхо долча хьашалгIа ена. Дагестански радиотелевидени оркестр. 20.15 — «Шин параллелера репортаж» Кинаочерк. 20.25 — Дунен халкъашта юкъера обозрени. 20.45 — Передачай программа. 20.50 — «Хьо вахара сага» яха художественни фильм. ШоллагIа сери. 22.30 — «Мы — Литва» яха документальни фильм. 22.45 — «ДегагIоаз» чаьа» яха киноочерк. 23.00 — Интервидени «Варна-69» яхача балета IV-ча Дунен халкъашта юкъерча конкурса лауреатий хоалам беш дола концерт. Болгарера телепередача.

РАДИО
21 июль

7.10 — Сана ахьу «Грозненский рабочий» яхача газета. 7.20 — Объявленеш. 7.30 — Москва. 8.20 — «Ленинан некъ» яхача газета обзор. 9.00 — Москва. 9.30 — «Шовна дуккхеза ашараш» яха концерт. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — Литературни передача. «Революце бIухо» яха очерк (нохчий меттала) 15.40 — «Халкъий доттагIалех дезале юкъе» (эрсий меттала). 16.00 — Москва. 16.30 — «Шаьнна загара даргловоаш» яха статья. (эрсий меттала) «ТIаьхьехар» яха очерк (эрсий меттала). 17.00 — «Къонал» (гIалгIай меттала). 17.30 — «Болхлой вахар» яха радиогазета (эрсий меттала). 18.00 — Металлургешта дола концерт. 18.30 — Радиоладувгархой завнаех дола кийчаш. 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
21 июль

11.55 — Передачай программа. 12.00 — Дешархошта «Тхо долча лагере». 12.30 — Шовна, кхетигаш. 13.00 — Советски Эскарий Флотен 61-ча вогта. 13.30 — Музыкальни киоск. 14.00 — «Къонал» эфире я «Горизонт». 15.00 — «СССР халкъий атлас» Белорусски ССР. 16.00 — Дешархошта «Зорька» (гIалгIай меттала, эрсий меттала доаккх). 16.25 — «31-гIа отдел». Телевизионни спектакль. ШоллагIа, кхоалагIа сери. 17.55 — Iедаме экскурси (гIалгIай меттала, эрсий меттала доаккх). 18.10 — Пхийтта минут (нохчий меттала). 18.15 — «Материнское поле» яха художественни фильм. 19.35 — Хьехархой съезда делегаташта луш. 20.00 — Передачай программа.

ПАЙДАНЕ ХЬЕХАМАШ

КОМАРИЙ СИРОПАШ

Сиропаш чуьтт дика йекъаь а йоакъаь а йолча шушашка. Сироп геттара шелъенна хьенчул тIехьагIа шушашта тIайоккха хьалкагIа кила кхокхийта пробкаш. Сиропаш чуйола банкаш шушешу шийло йолча екъача моттига лоаттаелга могаду.

Баьца комарий сироп. Къаьчача баьца комарий 2 килограмм хьа а таоне, уж конеки гIанеаж Iоцlеш а йийа, царна цхьа килограмм шекара песок тIаоьарца еза. Ди-буьйса дааьаче тьаьнна сок Iо а Iоадаллийте, марлеца литта еза. Соках шиь пела хий тоха деза, тIаккха шера пхо йолча из чу а етте, цIер тIа оттае езе из. Йиккъилалца кхехкае еза. ЦIер тIара хьаяккхалехьа шиь-кхо минут хьалхагIа 1 чаь Iаг лимона сок тоха еза. Сироп кийча лоархI, нагахьа санна шелъеннача сиропа тIадам шийлача ки пелага бохийтача из Iо ю, а бода, пела бегадица баьша а беша бнк дIа а уаьа.

Боалий сироп. Боалий 2 килограм хьа а керже, конеш гIанеаж Iоцlеш а баь, цIена била беза. Генараш дIа а ца доаккхаш ата база боалаш. ТIаккха, цхьо ди-буйса дайккха дIа а оттабаь, соаснйта безе уж. Цул тIехьагIа хьаьнна сок Iоiовдаллийта еза, марлеца литта еза, гIаккха 4 пела хий а тахе, цкъ а массехк сахьата соаснйташ лоаттае еза. Цул тIехьагIа цIаьнна а литта еза, хьахиннача сока кIара литра 1,5 килограмм лоархIаш шекара песок тоха еза. Кхехкае еза чIоаггIа йоагача цIер тIа. ЦIер тIара хьаяккхалехьа кIезига хьалхагIа чаь Iаг лимона кислота тоха деза.

ДААРЕХ ЕТТА БАЬЦАШ IАННА КИЙЧЪЯР

Петрушка, сельдерей, укроп, кинза керда йолаш даарех етташ цар дикагIа да. Цхьабакъда, йокъа а яь, Iанна кийчъа а йийа а уж. Цу гIулакха уж баьцаш шоай овлаш а тIекъа йиле еза, овлаш дIа а тийда, лордилгаш къьлгех хьакхе еза. Лордилгаш къьлгеш шоашашь къаьст-къаьстача улгаш тIа а ехи, духовка чу оттае еза. Уж чуоттаю духовка юкъьаница 70—100 градуси цул тIехьагIа 45—60 градуси йIовхал йолаш хкайта еза. Иштта кийчъаь уж баьцаш кегийча кахьата пакеташка а кIоргилгашка а ехка, екъача моттига дIа-яхка еза.

Пордилгаш супех, дулха, чкъьарех, баьцадаарий кхачаех йиийтача, хьалгаш диллала ахкийтеча дика кур.

Кхьча тайпара а кийчъе йиш а Iанна лаьрхIа даарех етта баьцаш. Петрушка, укроп, сельдерей, пастернак, кхаьраш ейкхе пробка тIайоллалуча низге банка чу йоаш, кIаьда тух тIа а хьоарцеш. Цкъа за хьинача гIолла цу баьцаш беркIа хьабоал, хIаьте цу чу, е боа а а хьаж а ца йоаш, дуккхача хана латта йиш а я цар.

ДIатохача цу баьцашхьаж кханенга дIаегъастийтар духьа из кхийкха балалехьа 10—15 минут хьалагIа дIатоха еза из.

ВАРЕНИХ ШЕКАР ЦА ХИЛИЙТАР ДУХЬА

Варених шекар ца хилийтар духьа цунца сов шекар а ма детталаш, тIехьаьнна дукха кхехка а ма елаш из. Нагахьа санна фешош миста боаца сом кхехкабойя, из кхийкха боаллача хана цунех чаь Iага дильлагIа декъа хиллел лимона кислота а цхьаи лимонех чаькха сок тоссеча бакъаьаь я. Шекара цхьаи пелана моттал патока пела тоха а мегаргда. Варени банкашка йоттача хана уж шекар чугIоргдоацаш лораелаш.

ХIаьта а варених шекар хуле фу де деза? ТIаккха из бога чу а етте, хIара литра кхонкха Iаг кьаркIа хий а тахе, хаддаьза кега а еш, кIеж йоаккхане кхачалца цIер тIа лоаттае еза.

КОМСЕХ СЕЛЕДКА ХЬАЖ ЙОАЛАШ ХИЛЧА

Нагахьа санна комсех селедка хьаж йоагIе — гIулакх во дац комсий гаьнашта кхерама дола вера лазар—оидиум хиннад. Ялтийсин бешамаш лалаерца комсий гаьнашта дарба даре цхьа шуй тайпара рецепт лелаю — бипальцина шиь таблетка итт литр хила йоша а йийя, цу хи пурх бу комсий гаьнашта. Биомицино комсаш оидиумах моттал, кхача лазарех а кIалхарйоех, хIаьта лазар кхийттача комсий бурилгашта хиннача ейкашта эттIарах чехка муаш а дейт. ХIанз кримски бешамаш лалаерех дукхагIбараш шоашта цамогаш хинна комс бIаргга ма йингIехье а аптека болх.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозний, Ленина улица, 11 (3-гIа чалх). Телефонаш: редактора—3-44-00; редактора зам.—3-39-11; декхарашка секретара—3-34-38; партийни вахарех, культурах, промышленностех отделий—3-42-30; юртa бовзаьнех письмой» отделий—3-42-28.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-00; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.
«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект. 7/84.
Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.
СФ05152. Заказ № 3027.